

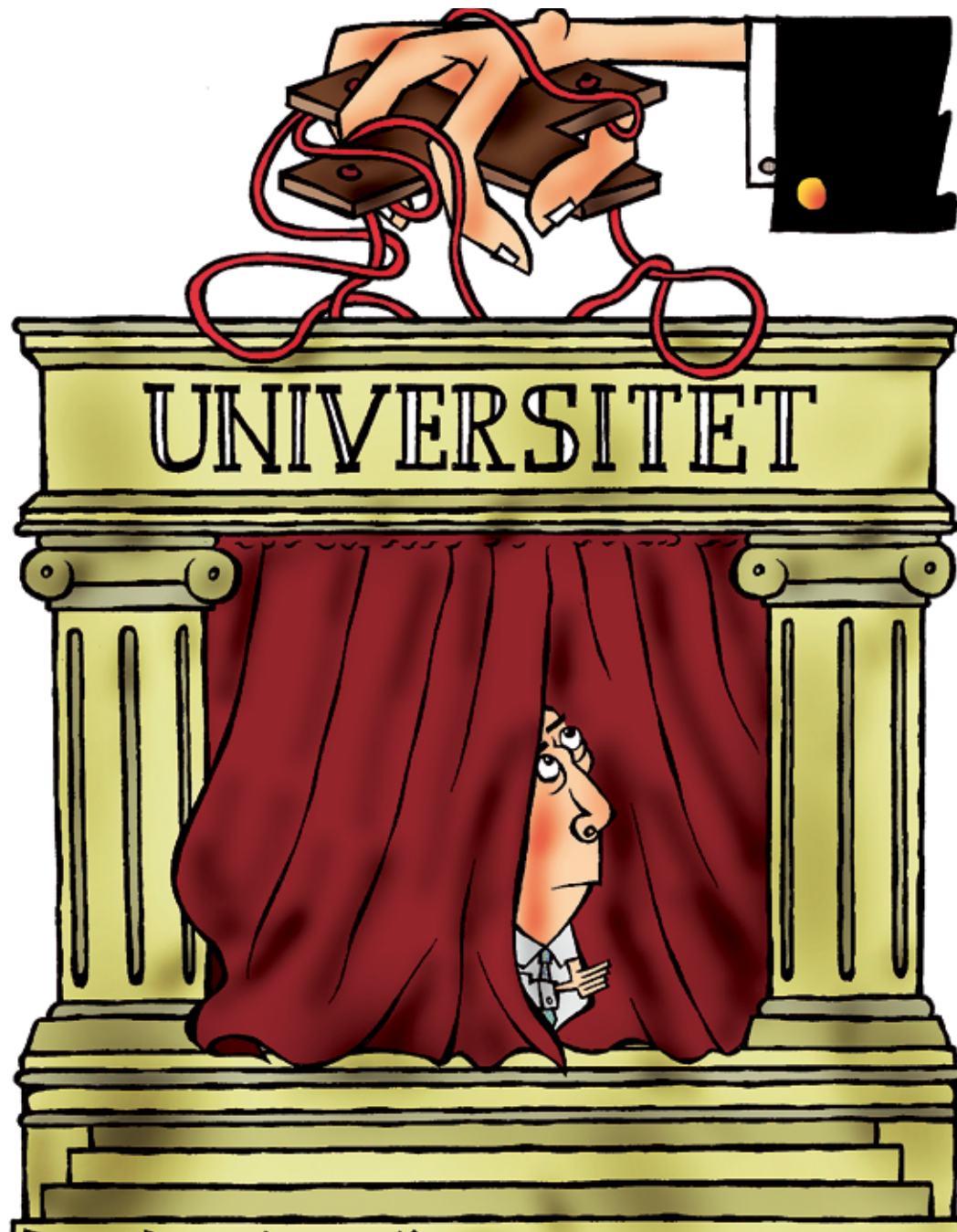
ORIMLIG BÖRDA
Skyhöga krav
på prefekter

INGA LAGLIGA HINDER
Men gästbostäderna
avvecklas ändå

523 HEDERSDOKTORER
Stor ära men till
vilken nytta?

GUJOURNALEN

NYHETER FRÅN GÖTEBORGS UNIVERSITET

Makten i kulisserna

AKADEMIN – ETT NÄTVERK AV RYGGKLIARE

MÖT EN AV GU:S STJÄRNFORSKARE

– Barbara Czarniawska

Forskning är vår investering för framtiden

Rektor har ordet **MINST 1 PROCENT** av bruttonationalprodukten (BNP) till forskning! Det skriver regeringens globaliseringsråd i sin första rapport, som har rubriken "Kunskapsdriven tillväxt". Bakgrunden till rådets förslag är forskningens och, naturligtvis också, den högre utbildningens stora betydelse för ett lands konkurrenskraft och välbärande.

Om politikerna ställer sig bakom förslaget skulle det innebära en höjning av de årliga statliga anslagen med minst 15–16 miljarder. Det behövs för att kunna matcha våra stora internationella företags FoU-investeringar. Klarar vi inte denna matchning kommer företagen på sikt att lägga mer av sina FoU-resurser i länder som satsar mer på forskning än Sverige. Då riskerar vi att hamna i en negativ spiral istället för den positiva utvecklingspiral som vårt land har chansen att hamna i. Så viktig är nämligen forskningen för ett lands utveckling och välbärande.

VISST KAN EN kostnadsökning på 15–16 miljarder förefalla stor. Men med tanke på att Riksgälden räknar med att överskottet i statens finanser i år kommer att bli 135 miljarder kronor, kanske inte ökningen framstår som särskilt avskräckande. Dessutom är det fel att se en satsning på forskning som en kostnad. Det är faktiskt inget annat än en investering i framtiden!

Vi som arbetat på universitet och

högskolor en längre tid har ofta upplevt att vi strävat i motvind. Utbildningen vid universitet och högskolor har visserligen ökat, men den ökningen har bara varit delvis finansierad. För att klara utbildningsuppdraget har vi tvingats använda pengar som egentligen skulle gå till forskning. Till detta kommer att den statliga finansieringen av forskningen minskat under en 15-årsperiod. Mot den bakgrunden vore verkligen en höjning av anslagen till 1 procent av BNP välkommen. Det skulle vara en vitamininjektion för hela högskolesektorn.

EN POSITIV SAK som redan beslutats är var Svensk Nationell Datatjänst (SND) ska ha sitt säte under perioden 2008–2012. Platsen är Göteborg och Göteborgs universitet.

SND ska tillgodose forskarsamhällets behov av data för empirisk forskning inom samhällsvetenskap, humaniora och medicin. I vår överenskommelse med Vetenskapsrådet finns det också en möjlighet till förlängning efter 2012, sedan en fullständig vetenskaplig prövning av verksamheten genomförts.

Verksamheten vid SND ska ledas av en styrelse som till sitt förfogande har en vetenskaplig, rådgivande kommitté, som utses av Göteborgs universitet. Efter samråd med Vetenskapsrådet ska vi också utse en föreståndare som svarar för den operativa verksamheten.

I styrelsen ska det sitta två representanter för universitet och högskolor utanför Göteborgsområdet, som utses av den vetenskapliga rådgivande kommittén, två representanter som utses av Vetenskapsrådet, och en representant för Göteborgs universitet. Enligt överenskommelsen ska styrelsen besluta om fördelning av de gemensamma resurser som Vetenskapsrådet och Göteborgs universitet erbjuder forskarsamhället.

DETTA BETYDER ATT vi får en infrastruktur som ger oss möjlighet till ytterligare utveckling inom områden där vi bevisat vår styrka. Vårt uppdrag blir att förse vetenskapssamhället med tekniska, juridiska och andra administrativa resurser för insamling, lagring och distribution av data för forskning på områden som kvantitativ surveyforskning, språkteknologisk forskning och epidemiologisk forskning.

Detta är av mycket stor strategisk betydelse för oss på Göteborgs universitet.

Pam Fredman

Vi granskar den osynliga makten

Redaktionen **GU ÄR FÖRSTÅS** ett demokratiskt universitet med en utvecklad decentralisering, där beslut fattas i formella organ. Styrelse, rektor, fakultetsnämnd och institutionsstyrelser, så ser ordningen ut. Det verkar på ytan enkelt, men verkligheten kan vara helt annorlunda. Det har flera läsare uppmärksammat GU Journalen på och det är därför vi nu skriver om den osynliga makten. Hur ser den ut? Ja, någon lista över dolda makthavare går inte att göra. Den är till sin natur hemlig och svår att utforska. Men makten finns någon annanstans än där man tror. Vid universitetet frodas en kultur som bygger på bytesshandel och gentjänster, menar bland andra Henry Bäck, som intervjuas i detta nummer. Denna kultur riskerar att leda till osunda beroenden, där man kän-

ner sig tvungen att betala tillbaka för tjänster som utförts. Det kan sätta rätts-säkerheten ur spel och gör det omöjligt för den som står utanför systemet att göra karriär.

För kvinnor kan det vara extra svårt att naturligt hävda sin maktposition eftersom makten bygger på manliga strategier. Den som är obekvämd och kritiserar kan också bli utfrusen. Det vittnar Lisbeth Larsson och Kerstin Alnebratt om.

Vi vill gärna få kommentarer på artiklarna från dig som läsare. Är det en rättvisande bild som ges och finns det något man kan göra åt den snedvridna maktbalansen? Hör av dig till redaktionen med tips, idéer och inlägg.

Som vi skrev om i förra numret firade vi 10-årsjubileum i oktober. Ett jubileum ger tillfälle att stanna upp och

fundera över vad som är bra och vad som behöver utvecklas. Glädjande nog får vi många förslag från våra läsare, men vi blir ibland tvungna att tacka nej på grund av tids- eller utrymmesbrist. Eftersom tidningen endast utkommer med 6 nummer per år blir det väl glest under terminerna. Det finns även önskemål om fler artiklar om verkligheten ute på institutionerna. Lunds universitets personaltidning, LUM (med 10 nummer per år), brukar lyftas fram som ett föredöme i detta avseende. Vi ser också LUM som ett föredöme. Där har universitetet förstätt vikten av internkommunikation och man ger sin personaltidning ungefär dubbelt så mycket resurser som GU Journalen får.

Allan Eriksson & Eva Lundgren

5 GUJ

november

GU JOURNALEN ÄR EN PERSONAL- OCH NYHETSTIDNING FRÅN GÖTEBORGS UNIVERSITET

chefredaktör & ansvarig utgivare

Allan Eriksson/Tel: 786 1021
allan.eriksson@gu.se

redaktör & stf ansvarig utgivare

Eva Lundgren/Tel: 786 1081
eva.lundgren@gu.se

frilansreporter

Kajsa Asklöf/Tel: 0706-51 59 50
kajsa.asklof@telia.com

repro

Mattias Jacobsson

fotograf

Göran Olofsson/Tel: 786 2929

layout/grafisk formgivning

Anders Eurén

medverkande skribenter

Viveca Bladh, Ulf Dalnäs, Kristina Söderpalm, Ulf Dantanus, Björn Rydevik, Henrik Axlid

korrektur

Robert Ohlson, Välskrivet i Göteborg

adress

GU Journalen, Göteborgs universitet
Box 100, 405 30 Göteborg

e-post

gu-journalen@gu.se

internet

www.gu-journalen.gu.se/

tryck

Geson AB, Göteborg.
Tidningen trycks på miljövänligt papper som uppfyller kraven för Svanen.

upplaga

6 400 ex

utgivning

6 nummer/år. Nästa GU Journalen utkommer den 19 december

manusstopp

3 december 2007

adressändring

Gör skriftlig anmälan till redaktionen. För obeställt material ansvaras ej. För ej signerat material ansvarar redaktionen. Citera gärna, men ange källan.
ISSN 1402-9626

omslag

Makt. Illustration av Mario Brancaglioni
Profilen: Barbara Czarniawska Foto: Hillevi Nagel

GÖTEBORGS UNIVERSITET

innehåll

- 3 Otydlig prefektroll**
Fungerar bara om man missköter sig
- 4 Spameländet bara fortsätter**
Men det finns lösningar
- 5 Fritt fram för gästbostäder**
Men GU står fast vid avvecklingen
- 6 Tar tempen på doktoranderna**
Alla intervjuas i unik undersökning
- 6 Norge och GU närmar sig**
Norge imponeras av GU:s stora bredd inom havsmiljöforskningen
- 7 523 hedersdoktorer**
Nu finns de alla samlade för första gången
- 8 Framtidsforskning pekas ut**
Ett fåtal områden kan tävla om satsningar
- 9 GU provides further education**
Childcare for Vietnamese nurses
- 11 Fria ord: Where is Göteborg?**
Ulf Dantanus gillar Lars-Gunnar Anderssons utspel om fördelarna med ett namnbyte
- 11 Universitetet finns i förorten**
Förlägg utbildningen där jobben finns!
- 12–14 Neurotisk grafoman**
Barbara Czarniawska skriver för livet
- 15 Bloggande cyklist**
Henrik Tallgrens bitska texter
- 16–17 Årets största högtid**
En välregisserad teaterföreställning
- 18–23 Den osynliga makten**
Vem fattar besluten? Vem sätter agendan?
Vem vågar kritisera?
Makten är inte där man tror att den är, menar flera forskare som GU Journalen talat med.
- 24 Hängiven fejsbookare**
Ta vara på de nya sociala nätverken, uppmanar Ulf Dalnäs

Det omöjliga uppdraget

Prefektuppdraget hänger inte med sin tid. En ny rapport visar att prefekternas ledarskap måste stärkas, annars förlorar Göteborgs universitet trovärdighet och riskerar i värsta fall en lärar- och forskarflykt.

ENLIGT EN NY GRANSKNING av internrevisionen har de cirka 70 prefekterna vid Göteborgs universitet svårt att hinna med forskning och undervisning samtidigt som de ska vara chefer för upp till hundra medarbetare eller fler. Revisionen varnar för allvarliga brister inom ledarskap och administration, vilket i värsta fall kan leda till dålig arbetsmiljö och förlorad konkurrenskraft.

Lennart Flood har varit prefekt vid institutionen för nationalekonomi med statistik i två år och han anser att uppgiften är långt mer omfattande än vad hans timmar räcker till.

– Prefektuppdraget fungerar bara om man missköter sig, säger han. Det bygger på att man inte sköter det som om man hade haft en chefsroll i ett vanligt företag. Jag har en heltidstjänst fylld med undervisning och forskning och kan bara vara chef vid sidan om, vilket i praktiken dessvärre innebär att en stor del av forskningen sköts vid sidan om.

LENNART FLOOD menar att ett huvudproblem är att mer och mer formella krav läggs på institutionerna.

– Det är lätt att inse det ohållbara med ett eller egentligen två samtal per år med 120 anställda.

I hans fall innebär det att löne- och utvecklingssamtal begränsas till den administrativa personalen.

– Men man har fortfarande samtal med de övriga. Lärare och doktorander har kontinuerliga samtal med såväl handledare eller prefekten som andra i institutionens ledning.

Lennart Flood är kritisk till den bild av prefekternas uppdrag som universitetsledningen har:

– Jag tycker att det är ganska provocerande. Vi har det självklara kravet att prefekten ska ha en förankring i forskningen. Detta är nödvändigt för att det ska finnas en insikt i de för institutionens framtid väsentliga frågorna, som gäller strategisk satsning, rekrytering och så vidare. Samtidigt ställs mer och mer krav som gäller personalfrågor och ekonomiadministration. Det är idag ogörligt att sköta prefektuppdraget fullt ut och samtidigt ägna sig åt forskning och utbildning. Det kan fungera på mindre institutioner.

Då ger han ändå ansvaret för de ekonomiska administrativa systemen till andra.

Prefekt Lennart Flood

– Men det går inte att delegera i hela ledet utan jag måste som prefekt ägna tid åt saker som att signera fakturor – och visst har jag skrivit under fakturor utan att kontrollera.

Men det som Lennart Flood framför allt ser som ett problem är att den administrativa bördan ökar så att en stor del av institutionens resurser läggs på att sköta den ekonomiska rapporteringen.

Han anser att lösningen inte är att anställa mer administrativ personal för att möta den växande administrativa bördan utan att istället göra något för att minska den. Därför anser han, tvärtom vad internrevisionen skriver, att det borde vara en självklarhet att en prefekt inte går utbildningar i ledarskap eller ekonomisystemhantering.

– Detta måste delegeras. Prefektens huvudsakliga uppgift är att kunna sitt ämnesområde och bidra till att detta utvecklas.

ENLIGT PROREKTOR Lennart Weibull har kritiken mot oklarheterna i prefektrollen blivit tydligare allteftersom.

– Det fanns med när den nya ledarskapsutbildningen startades i september i år. Då hade man redan formulerat i den strategiska planen att institutionerna behöver ett tydligare chefskap. Bland annat framkom det i arbetsmiljöundersökningen att fler än prefekterna upplever sig som chefer utan att formellt vara det, till exempel forskningsledare, vilket bidrar till oklarheter inom organisationen, säger Lennart Weibull.

– Ansvaret på olika nivåer i organisationen behöver formuleras tydligare än idag.

Prefekten som akademisk ledare är viktigt att ha kvar men på sikt kommer det att krävas en ytterligare professionalisering av rollen. Utannonsering av prefektanställningen ska prövas enligt den nya strategiska planen, menar han.

– Jag tycker att vi ska sätta upp en kravlista på vad en prefekt förväntas göra, säger Lennart Weibull. Det är ett sätt att tydliggöra rollen.

Han ser också en möjlighet att rekrytera prefekter helt utanför universitetet, som Högskolan i Borås gjort.

Inga beslut om Botanhuset

◆ **Naturvetenskapliga fakulteten** försöker komma tillrätta med sitt under-skott inom grundutbildningen genom att säga upp lokaler. Ett förslag som nu diskuteras är att inrymma institutionen för marin ekologi, institutionen för växt- och miljövetenskaper och zoologiska institutionen i nuvarande Zoologihuset samt i huset på Medicinargatan 16.

Det skulle innebära att fakulteten lämnar Botanhuset. Beslut måste fattas innan årsskiftet.

Forskargrupp flyttar in i villan

◆ **Göteborgs universitet** har fått ansvar för att samordna den nationella databasen inom socialmedicin, humaniora och samhällsvetenskap. Projektet är värt 45 miljoner och kommer att drivas i Gegerfeldtska villan i centrala Göteborg.

GU fick uppdraget i konkurrens med flera andra lärosäten efter anbudsförfarande hos Vetenskapsrådet. I uppdraget ingår bland annat rådgivning till forskare och arkivering och kvalitetssäkring av databaser från till exempel epidemiologiska studier. Projektet finansieras gemensamt av Göteborgs universitet och Vetenskapsrådet.

– Svensk nationell datatjänst kommer att bidra med snabb, billig och säker tillgång till viktiga forskningsdata både inom Sverige och utomlands. Det är en strategiskt viktig resurs som vi välkomnar till Göteborgs universitet, säger Pam Fredman.

GU får mest från VR

◆ **Hela nio av GU:s** forskningsprojekt inom utbildningsvetenskap och 25 projekt inom humaniora och samhällsvetenskap har fått anslag av Vetenskapsrådet vid de senaste tilldelningarna. Det betyder att GU hamnar i topp när det gäller beviljade anslag.

– Vi brukar vara framgångsrika när det gäller forskningsanslag men självklart är det här mycket positivt för fakulteten, förklarar Mikael Alexandersson, dekan på Utbildningsvetenskapliga fakulteten. Vår stora institution, IPD, har avsatt särskilda medel för att låta professor Sverker Lindblad koordinera och samordna ansökningarna och att det har gett resultat ser vi nu. Att våra forskare samarbetar istället för att konkurrera har också betydelse.

Sammanlagt får utbildningsvetenskap vid GU närmare 28 miljoner kronor för forskning om lärande både hos barn och äldre samt för forskning om olika utbildningssystem.

Även inom områdena humaniora och samhällsvetenskap hamnade GU, tillsammans med Uppsala, i topp med sammanlagt 15,5 miljoner kronor i beviljade anslag.

Bland annat har strategiska satsningar från regeringen på projekt inom forskningspolitik samt om demokrati och offentlig förvaltning fått medel.

Nytt studietorg inrymmer iberamerikanska samlingar

◆ **Den 12 november** öppnade UB det nya Studietorget Campus Linné som främst innehåller referenslitteratur och informationsresurser. Även Iberoamerikanska biblioteket, som består av drygt 40 000 volymer samt ett 70-tal tidskrifter, har flyttat in i de nya lokalerna vid Linnéplatsen.

Över 99 procent spam – men lösningar finns

9 miljoner spammejl per dag når GU.

ILLUSTRATION: TOMAS KARLSSON

Sedan april har antalet spammejl ökat med 750 procent vid Göteborgs universitet. Inget tyder på att de blir färre.

Men det går att bekämpa spam-eländet mer kraftfullt om alla börjar använda det centrala spamfilter-systemet, menar IT-tekniker Fredrik Hultkrantz. Idag står en tredjedel av alla mejldomäner utanför.

SEDAN ETT PAR år tillbaka använder Göteborgs universitet systemet IronPort för att filtrera bort skräppost. Och hösten 2007 har varit en intensiv period. Mängden spam till GU, det vill säga e-post som anses vara skräppost, har sedan april i år ökat med 750 procent, från 40 miljoner till nästan 300 miljoner.

– Exakt vad det beror på vet vi inte. Generella uppskattningar pekar på att över 90–95 procent av alla mejl som skickas i världen är spam. Den ökning vi ser nu inträffade i USA för 10–15 månader sedan. GU ligger något högre, men det är inga siffror som är unika för oss, säger Fredrik Hultkrantz på IT-avdelningen.

Han tolkar det som att dagens spammare har blivit mer desperata och tar till nya grepp i takt med att bekämpningstekniken utvecklas.

Av de totalt 291 miljoner mejl som skickades till universitetets servrar under oktober stoppades drygt 271 miljoner direkt, eftersom den server som mejlen skickades ifrån var klassad som misstänkt. Ytterligare 17 miljoner mejl

Om alla ansluter sig till det centrala mejlfiltret kan ännu mer skräppost stoppas, menar Fredrik Hultkrantz på IT-avdelningen.

togs emot och klassades som spam. Totalt 99 procent av all e-post till universitetet under oktober var definierad som skräppost. En procent når alltså användarna.

Innan det nya systemet för skräpposthantering infördes, levde universitetet med en flora av olika lokala system ute på fakulteter och institutioner. Men centraliseringen av skräpposthanteringen har gjort det lättare att stoppa spam, redan innan det når universitetets servrar.

– Sedan IronPort infördes har vi möjlighet att vägra ta emot mejl som sannolikt är skräppost redan innan det når universitetet, och det är en stor skillnad. Det är ett effektivt system som gör hanteringen betydligt enklare, säger Fredrik Hultkrantz.

Men det kan bli ännu bättre. Ett problem är att inte alla vid GU har valt att gå med i det nya systemet. Av GU:s närmare 300 mejldomäner (det som står

efter @ i din e-postadress) är det 90 som står utanför. Bland annat flertalet inom Handelshögskolan.

– Jag vet inte varför. Kanske tror man att det centrala filtret är för generellt för just den typ av e-post man får där. Men de som har gått över upplever att det nya systemet fungerar bättre.

FREDRIK HULTKRANTZ menar inte att GU är mer sårbart än andra myndigheter. Men ett problem är att många behåller sina e-postadresser under lång tid samtidigt som de är lätt åtkomliga via webbsidor.

– Vi måste bli mer försiktiga med hur vi sprider våra e-postadresser. KataGu är den stora syndaren. Istället borde vi försöka ersätta e-postadresser med formulär. En annan fördel vore om alla hade samma adress: förnamn, efternamn och gu efter snabel-a.

MEN DET FINNS även andra aspekter. Det tar tid att rensa skräppost och kostar ytterst pengar, bara kostnaden för IronPort-licensen ligger på en halv miljon konor per år.

– Även om vi inte kan ta bort all spam kan vi minska mängden betydligt genom att bara ha giltiga och enhetliga e-postadresser. Dessutom är den totala mängden e-post väldigt stor. Spam ökar idag snabbare än prestandan på våra datorer, så det gäller att vi har full kontroll.

FREDRIKS TRE TIPS, så här skyddar du dig mot skräppost:

1. Grundregeln: Var skeptisk. Tänk på e-postadressen som en värdehandling. Undvik att lämna ut e-postadressen. Lita aldrig på okända avsändare.

2. Var försiktig med mejl du tar emot. Klicka inte på länkar med meddelanden om att avregistrera nyhetsbrev eller annat, om avsändaren är okänd.

3. Ställ in e-postprogrammen så att de inte automatiskt visar bilder. När bilder laddas skickas en bekräftelse till avsändaren att mejlet tagits emot. Använd hellre gemensamma e-postadresser (alternativt funktionsadresser), då kan man dela på bördan på avdelningen. Och glöm inte att städa din egen spambrevlåda regelbundet. Hälften av all sparad mejl vid GU är idag klassad som skräppost.

Du kan själv gå in och se statistiken om hur mycket spam som kommer till GU: <http://ironportstatistik.it.gu.se/>
Här kan du se vilka som inte är med: <http://www.net.gu.se/mxhosts.txt>

Allan Eriksson
Henrik Axlid

För bara några år sedan förmedlade GU över 100 lägenheter till gästforskare. Idag återstår bara 31, bland annat vid Skanstorget och i Haga.

Grönt ljus för bostadsförmedling

Men GU:s ledning vill att andra tar över

Efter en lagändring får nu universitet och högskolor ägna sig åt uthyrning av bostäder till gästforskare.

Men det förändrar inte GU:s hållning i dagsläget.

Utbudet av gästforskarbostäder ska avvecklas och istället ska andra aktörer ta över förmedlingen. GU ska inte agera som hyresvärd gentemot gästforskarna.

ÄNDRINGEN I FÖRORDNINGEN om statliga myndigheters lokalförsörjning, som trädde i kraft den 1 november, innebär att lärosätena nu får förmedla bostadslägenheter till två grupper: den ena är utländska studenter inom utbytesprogram och den andra är gästforskare – under förutsättning att de inte har en anställning vid högskolan. Den verksamheten har tidigare kritiserats av Riksrevisionsverket för att den på flera punkter strider mot bestämmelserna.

– Även om det inte är regeringens sak att tolka sina egna förordningar är det solklart vad som menas med den nya ändringen, säger kansliråd Eva Svensson på Utbildningsdepartementet. Från och med november är det alltså en laglig verksamhet, men det innebär inte att regeringen ger lärosätena carte blanche för vad man gjort tidigare.

Lennart Hjalmarsson, som är ordförande i Stiftelsen Gästforskarbostäder vid Göteborgs universitet, menar att det bara var en tidsfråga innan regeringen skulle ändra sig.

– Det har varit klart länge. Universitetet bör nu ompröva sin policy om man ska fortsätta avveckla verksamheten

Lennart Hjalmarsson, professor vid institutionen för nationalekonomi, förstår inte varför GU avvecklar gästforskarbostäder eftersom det enligt hans mening inte finns några andra realistiska alternativ.

i egen regi och istället återgå till den gamla modellen med ett större utbud av centralt belägna lägenheter för våra gästforskare.

– Jag befarar dock att GU kommer att välja att lägga ut hela förmedlingen på entreprenad, vilket innebär att det blir någon form av hotellverksamhet. Men det är inget bra substitut för gästforskarbostäder, utan riskerar bara att bli en dyr lösning som ingen vill ha. Som vanligt innebär en besparing på central nivå att kostnaderna flyttas ut på institutionerna.

Enligt Lennart Hjalmarsson vän-

tar stiftelsen, som har ett ekonomiskt intresse i frågan, på besked från universitetet.

– Ingen förstår hur det här ska fungera om det inte finns några bostäder att förmedla. Denna strategiskt viktiga fråga bör skötas och finansieras centralt. Det är orimligt att institutionerna ska lägga ner tid på att jaga lägenheter eller tvingas in på den dyra företagshotellmarknaden.

MEN DET BLIR vad GU Journalen erfar inget nytt beslut i frågan. I alla fall inte på kort sikt. Förvaltningschef P-O Rehnquist menar att det finns andra skäl än de rent juridiska bakom GU:s policy.

– Det var en enig dekangrupp som för ett par år sedan ville ta bort den centrala subventionen till gästforskarbostäderna eftersom vissa fakulteter nästan inte alls utnyttjade bostäderna.

– Andrahandsuthyrning av bostäder till gästforskare kan skötas bättre och smidigare av andra aktörer på marknaden. Framför allt vill vi undvika blockförhyrningar, där GU går in som mellanhand och binder upp ett stort antal lägenheter.

DET FINNS ETT preliminärt förslag om att stärka servicen till våra gästforskare, i det paketet ingår även bostadsfrågan. Förslaget ska utvecklas under året.

– Vi håller på att upphandla olika företag som kan förmedla bostäder, men man ska ha klart för sig att det blir dyrt oavsett vilket alternativ vi väljer. Det blir inte billigare än dagens bostäder där den fulla kostnaden tas ut av institutio-

nen, säger Lars-Göran Sandgren, chef på konferens- och serviceavdelningen.

PLANEN ATT SÄGA UPP kontrakt ligger fast, men Lars-Göran Sandgren tycker inte att det finns någon anledning för universitetet att i förtid dra sig ur kontraktet. De 31 lägenheter som GU idag förmedlar centralt har bra beläggning, även om de flesta väljer det som ett korttidsboende.

Lunds universitet, som förmedlar ett större antal bostäder till gästforskare på både central- och institutionsnivå, ser ändringen av förordningen som ett godkännande att köra som tidigare.

– Vi fortsätter som förut. Men det pågår en diskussion om att samla alla gästforskarbostäder i egen regi för att få en bättre överblick av alla lägenheter som förmedlas på institutionerna, säger Dan Sjöholm, servicechef på Lunds universitet.

Men inte GU.

– Vi arbetar på en lösning för gästforskarna, säger P-O Rehnquist. Jag är betydligt mer bekymrad över de utländska studenternas bostadssituation. Hur ska vi kunna ta emot fler studenter, även free movers, om det inte finns en beredskap för det? Till skillnad från gästforskare som kommer hit under ordnade former är utländska studenter en svagare grupp. De har inte så mycket pengar och riskerar att bli strandsatta när de kommer hit för att läsa.

Allan Eriksson

Tävling i hållbar utveckling

◆ **Bästa avhandling** och bästa examensarbete inom hållbar utveckling. Det kan bli verklighet redan nästa år. Göteborgs universitets miljövetenskapliga centrum (GMV) vill premiera miljövetenskaplig forskning och föreslår därför en tävling i två kategorier. Förslaget har behandlats av forskarutbildningsberedningen och gensevaret var positivt, menar prorektor Lennart Weibull.

– Det är viktigt att lyfta fram miljövetenskap i vid mening och börja med ett pris vid GU och Chalmers.

Frågan har bollats tillbaka till GMV som närmare ska definiera vad som menas med hållbar utveckling och vilka urvalskriterier som ska gälla vid tävlingen. Miljösamordnare Ulf Andersson tror att det kan handla om 30–40 avhandlingar per år som kan tävla om det prestigefyllda priset.

– Vi vill uppmärksamma att det görs väldigt mycket inom hållbar utveckling, inte bara inom miljövetenskap, utan också inom många andra vetenskapliga discipliner, säger Ulf Andersson.

John McNamara blir gästprofessor

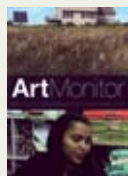

◆ **Årets innehavare** av Tage Erlanders gästprofessur är John McNamara, ledande forskare inom beteendevetenskaplig biologi. Bland annat ska John McNamara samarbeta med forskningsgrupper inom ett nytt

centrum för teoretisk biologi vid GU samt vid Lunds och Stockholms universitet.

John McNamara leder idag Bristol Research Centre in Behavioural Biology där ekologer och veterinärer samarbetar med matematiker och datavetare i olika projekt, bland annat för att lära sig hur olika organismer har utvecklat sina artspecifika beteenden. Resultaten har betydelse för att visa hur evolutionen fungerar, men också för att förutsäga en arts känslighet för miljöförändringar.

Ny konstnärlig tidskrift

◆ **Konstnärliga** fakulteten har startat en tidskrift, *Art Monitor*, för dokumentation, reflektion och dialog kring konstnärlig forskning. I första numret frågar Gunnar D Hansson om essäer är konst, Jan Ling diskuterar konflikten mellan konst och vetenskap och Jane Calow presenterar en ögonblicksbild av forskning och metod.

Tidskriften, som är hela 160 sidor tjock, ska utkomma med två nummer per år.

För mer information: www.konst.gu.se/art-monitor

Eva Engstrand tar över

◆ Eva Engstrand, grafisk designer och mångårig medarbetare på HDK, tar över ledarskapet på skolan det närmsta året. Hon har under fem år varit ansvarig för HDK:s designutbildning på grundnivå.

– Med Eva Engstrand får HDK en tillförordnad rektor som är väl förtrogen med både universitetsvärlden och branschen, säger Hans Hedberg. Utnämningen innebär att kvinnor är i majoritet som högskolerektorer vid Konstnärliga fakulteten.

Hur mår doktoranderna?

Vad tycker du om forskarutbildningen? Vad fungerar bra eller dåligt?

Snart kommer alla forskarstuderande att få tycka till om utbildningen och arbetsmiljön i en enkät.

UNDER NOVEMBER MÅNAD går en stor enkät ut till alla registrerade forskarstuderande vid Göteborgs universitet, både till dem som studerar på heltid och andra som är mindre aktiva. Totalt drygt 2 100 forskarstuderande kommer att få möjlighet att betygsätta sin utbildning.

Det är första gången det görs en så omfattande undersökning av doktorandernas studievillkor vid GU.

– Vi vet rätt mycket om vad studenterna tycker men ganska lite om vad våra forskarstuderande anser om sin utbildning. Doktorander är en stor grupp och de lever under skilda villkor på universitetet. Vi vill få mer kunskap om deras studiemiljö och på så vis försöka fånga upp vad som fungerar bra och vilka problem som finns, säger projektledare Karin Wass på planeringsavdelningen.

Den omfattande enkäten, som är den elfte STUG-rapporten i ordningen, innehåller 75 frågor på 14 sidor. Nytt är att doktorander kan välja att svara på enkä-

Karin Wass

ten på nätet om de så vill. Det kommer även att finnas en översättning på engelska för alla som inte har svenska som modersmål. Syftet är, enligt Karin Wass, att försöka nå så många forskarstuderande som möjligt. De enda som inte får en enkät är doktorander som är antagna under 2007 samt de som inte varit aktiva under vårterminen.

Liknande undersökningar har gjorts vid både Uppsala och Lunds universitet, vilket innebär att vissa jämförelser kan göras om doktorandernas situation på de olika lärosätena.

– **FÖRHOPNINGEN ÄR** att undersökningen kan leda till förbättringar. De tidigare STUG-rapporterna har varit åtgärdsinriktade för att få ett så bra underlag som möjligt för att institutionerna ska kunna

gå vidare med att förbättra utbildningen. Doktoranderna får nu redskap att utöva inflytande, säger Karin Wass.

Exempel på frågor är vad man tycker om handledning och kurser, hur seminarieverksamheten fungerar och synpunkter på studie- och arbetsmiljön. Enkäten avslutas med en fråga om var man tror sig befinna sig tio år framåt i tiden.

ANALYSARBETET av enkäterna beräknas ta hela våren, men delar av resultatet kommer fortlöpande att läggas ut på STUG-projektets hemsida.

Karin uppmanar alla doktorander att ta sig tid att fylla i enkäten, trots att den är omfattande.

– Det är en möjlighet att göra sin röst hörd. Det är viktigt för oss att få reda på vad som fungerar och vad som är problematiskt. Poängen är att vi kan göra en förändring tack vare enkätsvaren. Förutom själva enkäten finns det utrymme att skriva egna kommentarer, i slutet av enkäten finns en hel sida. Vi vill gärna att man skriver ner sina övriga synpunkter. Det är oerhört värdefullt.

Läs mer om STUG-projektet: www.plana.adm.gu.se/stug/

Allan Eriksson

Klart för Norgesamarbete

GU:s goda samarbete med regionen och näringslivet imponerade på den norska delegation som besökte Jonsereds herrgård i mitten av oktober för att diskutera samverkan kring havsmiljöforskning.

Nu ska en tidsplan fastställas och en inventering göras av det samarbete som redan finns.

DEN 11 OKTOBER träffades femton företrädare för vardera Norge och Sverige för att diskutera planer på ett framtida samarbete kring havsmiljön. Bland deltagarna fanns de båda ländernas ambassadörer, företrädare för Västra Götalandsregionen och företrädare för Universitetet i Tromsø, Høgskolen i Vestfold, Chalmers och Umeå universitet.

– Det är viktigt att betona att samarbetet inte bara gäller naturvetenskap, utan flera andra områden, exempelvis sjörikt och miljöekonomi, förklarar rektor Pam Fredman. Bristen på exempelvis sjöbefäl är väldigt stor och där kan vi samverka med både Chalmers och Høgskolen i Vestfold. Och att intresset för vår entreprenörsutbildning är så stort i Norge hade vi nog inte kunnat ana.

Att Norden måste samverka mer för att klara sig i den internationella konkurrensen är något som statssekreteraren Rikke Lind från Närings-

Rektor Pam Fredman

departementet i Oslo framhåller.

– Det handlar om att byta kompetenser med varandra. Norge är en maritim världsmakt och har mycket kunskap om havet. Men vi är inte så bra när det gäller att kommersialisera vår forskning. Men där är Sverige desto bättre. Det är ju egentligen inga stora avstånd mellan exempelvis Vestfold och Göteborg så ett samarbete borde vara naturligt. Jag tror att vi kan bli bäst i världen inom flera områden som rör havsmiljön.

EFTERSOM FORSKNINGEN blir alltmer specialiserad blir det allt viktigare att samverka med specialister i andra länder, påpekar Nina Prebensen, förste amanuens vid Norges fiskerihøgskole i Tromsø.

– Utan kontakter med andra forskare

som befinner sig på samma eller högre nivå än vi själva går det inte att utvecklas. Därför är det viktigt att bredda sig och söka samverkan även utanför det egna landet, och då känns samverkan med Göteborg som något ganska självklart. Vi är bland annat mycket intresserade av bioprospektering, alltså att hitta organismer i havet som kan vara till nytta för människan på olika sätt, exempelvis för att göra nya mediciner. Vi letar också efter modeller för att få igång ett samarbete med näringslivet och där ser vi Göteborgsregionen som en förebild.

DET SAMARBETSPARTERNA kommer att göra nu är att fastställa en tidsplan för det fortsatta arbetet, undersöka hur finansieringen ska gå till samt göra en första inventering av vad de olika högskolorna kan samverka kring. Nytt möte kommer att hållas i Oslo i början av december.

– Vid GU är vi är dåliga på att berätta vad vi är bra på, menar Pam Fredman. Men det är ingen tvekan om att havsmiljö är ett av våra styrkeområden. Nu hoppas vi komma igång med samarbetet så snart som möjligt. Kanske kan vi starta entreprenörsutbildningar i Norge redan nästa höst.

Eva Lundgren

Utnämning som ofta glöms bort

Det har blivit många hedersdoktorer under åren. Några av de mest kända är: Drottning Silvia, Hans Blix, Kent Andersson, PG Gyllenhammar, Evert Taube, Tage Erlander, Bodil Jönsson, Jan Eliasson, Hilary Clinton och Bengt Göransson.

PG Gyllenhammar, Evert Taube, Tage Erlander, Harry Martinson, Hans Blix, Hilary Clinton.

**Vad har de gemensamt?
Jo, de är alla hedersdoktorer vid Göteborgs universitet.
Akademidirektör Claes-Olof Olsson har kartlagt alla 523 hedersdoktorer. Resultatet har blivit en årsvis redovisning från 1907 till 2007.**

AV NÅGON ANLEDNING har det inte funnits någon sammanställning av hedersdoktorerna vid GU tidigare. Därför har Claes-Olof Olsson grävt i arkiven och utkommer nu med en bok för att fira att det är 100 år sedan den första hedersdoktorn utsågs.

– Att ha hedersdoktorer vid ett universitet är en stor tillgång, men många har glömts bort under åren. Det handlar om att bevara och vårda den akademiska traditionen.

På vilket sätt är de en tillgång för universitetet?

– Hedersdoktorer är goodwill-ambassadörer som vi skulle kunna använda oss av. De har ju på något sätt gjort en beundransvärd insats. Att bli hedersdoktor är för många en ära. Många är glada och stolta över utnämningen, men flera av dem som jag har

– GU har förärat hedersdoktorer till många framstående personer som vi har glömt bort, säger Claes-Olof Olsson, som gjort en unik kartläggning av dem alla.

talat med undrar varför de inte har hört något från universitetet på flera år.

Hur har du spårat upp alla gamla hedersdoktorer?

– Det har tagit tid men har varit ett mycket spännande arbete. Jag har utgått från promotionsskrifterna vid varje promotion och sedan kartlagt varje enskild hedersdoktor. Vissa personer har det varit lätt att få information om, medan det tagit flera veckor att gräva fram uppgifter om andra. Den svåraste gruppen är personer som varit döda en längre tid och som det inte finns några uppgifter om på nätet. Jag har gått igenom gamla kataloger och arkiv, sökt information via folkbokföringen och på nätet, kontaktat anhöriga och i många fall också emeritus-professorer vid universitetet. Jag har ibland känt mig som en kriminalkommissarie som fått i uppdrag att lösa gamla olösta fall. Ofta har jag haft flera spår på gång samtidigt och genombrotten har ibland kommit plötsligt. Men jag har lyckats kartlägga samtliga hedersdoktorer och det är jag glad för.

Vilket livsöde i din genomgång har berört dig mest?

– Det finns många spännande historier som man skulle kunna skriva en hel bok om. Men en person är engelskan

Miriam Rothschild, som föddes 1908 och dog 2005. Hon fick aldrig någon formell akademisk utbildning men blev ändå en av Storbritanniens ledande naturforskare och en världsauktoritet inom området växt-insektrelationer. Hon var mycket intresserad av naturvård och särskilt vilda blommor och fjärilar.

– Eftersom hon var uppvuxen i en förmögen familj kunde hon ägna sig åt naturvetenskapliga studier som intresserade henne. Hon utgav över 200 vetenskapliga skrifter. Men hon var även engagerad under andra världskriget då hon försökte pressa den brittiska regeringen till att ta emot fler tyska judar från det nazistiska Tyskland. Hon förlänades inte mindre än åtta hedersdoktorat. Vid GU blev hon hedersdoktor 1984.

Det är framför allt från 1990-talet som antalet hedersdoktorer ökat i antal. Bara mellan 2000 och 2007 har 122 hedersdoktorer utsetts vid GU. Det motsvarar cirka 15 hedersdoktorer per år.

– Det är för många, tycker jag. Det är inte lika hedersamt idag som det var förr i tiden. Det är viktigt att det inte går inflation i det och min rekommendation är att man ser över antalet.

I din förteckning finns 524 hedersdoktorat men bara 523 personer. Varför?

– PG Gyllenhammar är unik. Han har blivit hedersdoktor två gånger, första gången 1981 då han blev medicine hedersdoktor och 2003 då han blev ekonomie hedersdoktor.

Hur ska vi ta hand om våra hedersdoktorer?

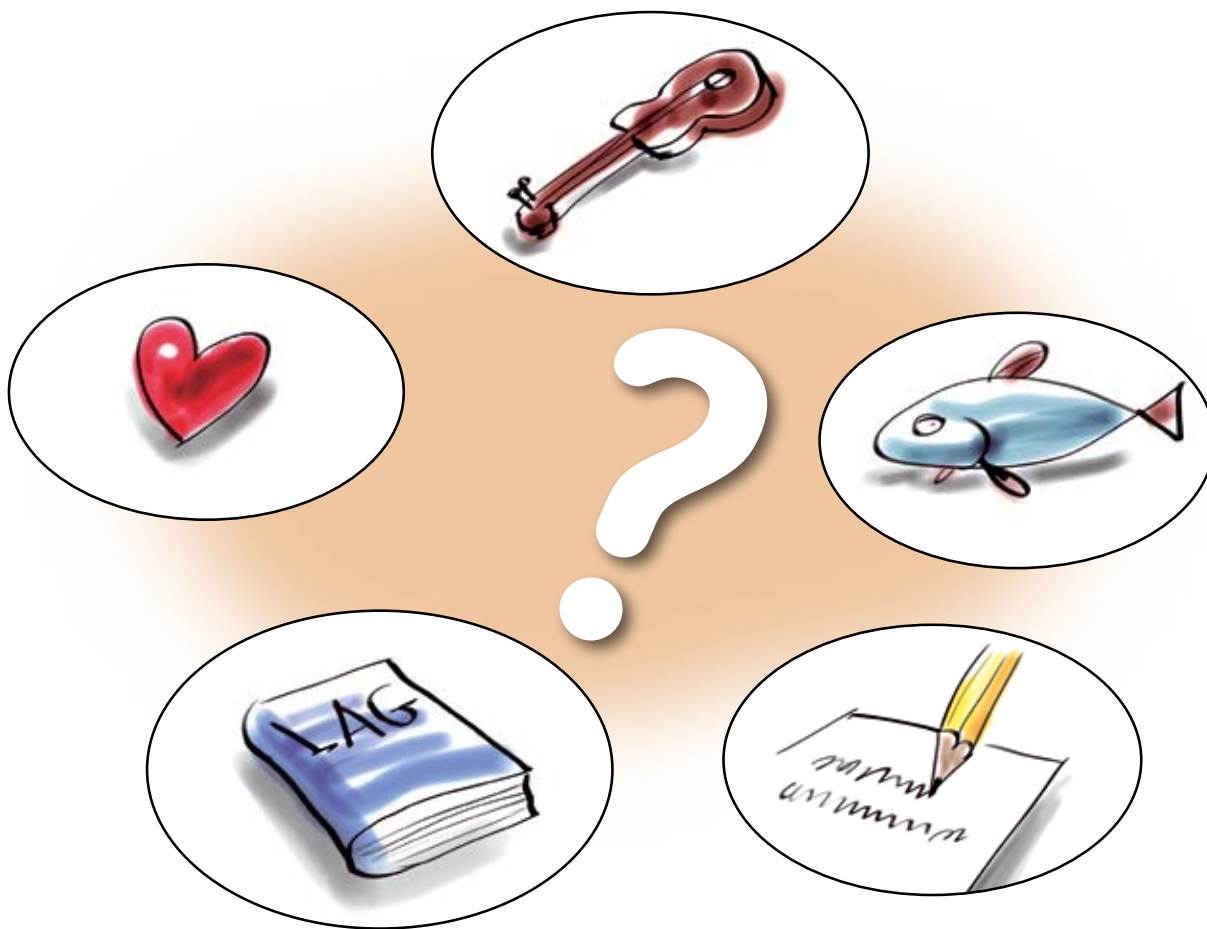
– Det viktigaste är att de inte känner sig bortglömda. Till och börja med, se dem som en tillgång. Vi bör se till att det finns ett uppdaterat register med kontaktuppgifter och att universitetet årligen sände dem information om vår verksamhet på engelska. Bjud också in dem till seminarier och olika jubileer. Ta vara på dem!

Är det rätt att utse kända personer utan direkt koppling till GU, som Hilary Clinton och drottning Silvia?

– Det kan tyckas vara spektakulärt, men samtidigt är det viktigt att utse internationellt kända personer som på sikt kan ge goodwill åt universitetet. Det gör många andra universitet också. Man ska inte bara utse okända professorer utan det är lika viktigt att förära samhälls- och kulturpersonligheter som gjort en betydande insats. Det gör att uppmärksamheten kring våra högtider blir större.

Allan Eriksson

Vilka områden ska GU satsa på?

Enigheten är så här långt glädjande stor, säger prorektor Lennart Weibull om inriktningen på den utbildnings- och forskningsstrategi som ledningen, tillsammans med fakulteterna, just nu håller på att ta fram på uppdrag av Utbildningsdepartementet.

Och det är bråttom. Dokumentet ska vara inne senast vid årsskiftet.

NÅGON GEMENSAM utbildningsstrategi har tidigare aldrig funnits vid GU men däremot har det tidigare formulerats två forskningsstrategier. Bland annat har universitetets strategiska plan utstakat en riktning för det interna utvecklingsarbetet vid Göteborgs universitet. Men nu är det regeringen som trycker på. För att kunna fatta beslut om kommande forsknings- och budgetpropositioner vill departementet veta något om vilka prioriteringar som de olika lärosätena gör. Och det förväntas att regeringen kommer att förändra finansieringssystemet. Ett förslag är att en del av forskningspengarna ska gå till mellan tio och tjugoprioriterade områden av särskild betydelse för Sveriges utveckling. Men hur mycket pengar som finns att fördela och på vilket sätt de kommer att fördelas är fortfarande osäkert.

Utgångspunkten för Göteborgs universitet är att utnyttja samverkan inom den stora bredd universitetet har.

Prorektor Margareta Wallin Peterson

– Vi måste våga lyfta fram våra styrkeområden, betonar rektor Pam Fredman. Vi är dåliga på att förklara vad Göteborgs universitet står för men genom att tydligt identifiera våra starka områden kommer vi att bli bättre på det. Framför allt måste vi bli bättre på att utnyttja vår storlek. Att ha en disciplinär bredd innebär inget egenvärde om vi inte utnyttjar den. Och vi är på god väg. Det finns idag många exempel på samverkan och vi har även satsat strategiska medel.

DET SOM REGERINGEN vill ha är inte en nulägesbeskrivning utan ett framtidsinriktat dokument som beskriver lärosätets viljeinriktning – men också sättet att nå dit, förklarar prorektor Lennart Weibull.

– Uppdraget från departementet kom

sent i våras och har därför fått arbeta ovanligt snabbt. Vi började med att gå ut med ett antal frågor till fakulteterna för att sedan inom ledningsrådet diskutera inriktningen på arbetet. Det har funnits en stor uppslutning kring tanken på ett brett universitet där discipliner samverkar över fakultetsgränser. En sådan uppslutning kring gemensamma mål tror jag knappast hade varit möjlig för fem år sedan.

DET ÄR DEN ökade konkurrensen mellan lärosäten som gör att GU måste profilera sig tydligare, påpekar prorektor Margareta Wallin Peterson.

– Men det är viktigt att komma ihåg att de områden vi avser att lyfta fram trots allt svarar för en relativt liten andel av den samlade forskningen vid GU. Vi kommer alltså att satsa även på andra områden som vi tror kommer att stor betydelse för att utåt profilera vårt universitet.

De områden som GU preliminärt pekat ut är lärande, hälsa, kultur, miljö och "governance" (sambandsstyrning). Det handlar om områden, där det redan finns flera tvärvetenskapliga projekt som bedöms vara strategiskt viktiga och som dessutom har betydande samhällsrelevans. Ledordet är "många vetenskaper i kreativ samverkan".

Ledningen varken kan eller vill idag närmare specificera exakt vilka profiler

som slutligen pekas ut, eftersom det ska genomföras ytterligare en remissrunda till fakulteterna. Men klart är att profilerna ska hålla hög vetenskaplig kvalitet och samtidigt illustrera områden där GU kan ge unika bidrag till svensk eller internationell forskning. Enligt alla bedömare förväntas dock havsmiljö bli ett prioriterat område.

– Att det finns en nära samverkan mellan medicin och sjukvård inom regionen som leder till forskning på allt "från molekyl till människa", är också något som är viktigt att värna om, menar Margareta Wallin Peterson.

» Vi måste våga lyfta fram våra styrkeområden. Vi är dåliga på att förklara vad Göteborgs universitet står för...«

– Dessa områden ska vara tillräckligt breda för att integrera många discipliner och bör av egen kraft rymma en eller flera profiler som har en potential inför framtiden, säger Lennart Weibull. Samtidigt är det viktigt att vi stärker våra grundläggande discipliner, eftersom en framgångsrik samverkan bara kan byggas på disciplinär forskning av hög kvalitet. På motsvarande sätt måste vi stärka utbildningen på samtliga nivåer. På sikt kommer detta samtidigt att innebära att vi måste ompröva utbildning och forskning som inte håller tillräckligt hög kvalitet. Det kan ske genom strategisk samverkan med andra lärosäten eller med andra miljöer inom Göteborgs universitet.

- DET ÄR GIVETVIS en grannliga uppgift att prioritera olika forskningsområden, säger Margareta Wallin Peterson. Men ännu svårare är att förutse vilka områden som har framtiden för sig. Ändå måste vi våga satsa på några områden som vi tror är strategiskt viktiga, både för forskning, utbildning och omgivande samhälle.

Beslut ska tas i styrelsen den 12 december och senast den 31 december ska dokumentet, som får omfatta högst 15 sidor, vara inne hos Utbildningsdepartementet.

Allan Eriksson
Eva Lundgren

Childcare for Vietnamese nurses

Here are some of the students participating in the Master's programme. The picture is taken from a lecture hall at Hanoi Medical University.

"We are on another planet." That is what the Vietnamese students said to one another when they looked around Göteborg after a 30-hour flight from Hanoi. They are here to learn more about child health care which is part of a specially designed Master's programme for children's nurses.

BECAUSE OF OLOF PALME'S involvement in the Vietnam issue, Sweden is supporting a Vietnamese hospital. After the end of the war in 1975, it was decided that one of Sweden's aid projects would be the rebuilding of a large children's hospital. The need was great as over half of the country's population were under the age of 15, many were handicapped by the war, suffering from malnutrition and affected by dangerous infectious diseases. Since the inauguration in 1981 of the hospital, which was originally named after Olof Palme, the monetary aid has been stopped but the contacts which were established have remained which have led to support in the form of personnel and advice. The hospital also has a Swedish Support Association whose task is to see to it that the care and research is based on children.

ANN BENGTON, lecturer in health care sciences, says that the view we had of children a few decades ago is what we often see in Vietnam today. For example, the alleviation of pain for children is something new as it was assumed that small children did not feel pain the same way as adults do. The request for a Master's programme for nurses originated from the hospital's management and Göteborg University was given the task of organising it. Annalena Hellström, lecturer in health care science, is responsible for the course. Both Annalena Hellström and Ann Bengtson have, on several occasions, visited the National Hospital as it is now known. All

12 participants of the group are either teachers at Hanoi Medical University or nurses from the National Hospital. When the nurses were selected, one of the criteria was their language proficiency, as the teaching is in English. Most of the programme takes place in Hanoi but for four weeks the students are in Göteborg to learn more about pain relief, premature babies, infectious diseases and children's health. Ann Bengtson and Annalena Hellström explain that health care for children in Vietnam is actually free for children up to the age of seven but that parents still usually pay for health care to ensure that the children get the right care.

"THE HOSPITAL GETS no money from the State: they are supposed to manage" says Annalena Hellström.

The students have spent quite a lot of the time at The Queen Silvia Children's Hospital where they have been taken away by the high standard of the technical equipment and the number of nurses per child and doctors.

"In our hospital there is one doctor to every one and half nurses whereas here it is three" says Duong Thi Hoa who has worked as a nurse for four years. Treating children outside the hospital is not as common as it is here which also means that there is a lot of pressure on the hospital.

"Every day we have between 700 and 900 patients but only 500 beds. This means that we often have at least two children per bed" says Duong Thi Hoa.

Play therapy at The Queen Silvia Children's Hospital has attracted a lot of interest.

"We like it a lot. In Vietnam we have just started with it, with support from Sweden".

In answer to the question of what Swedish health care can learn from the Vietnamese, Duong Thi Hoa answers: the tropical diseases.

"They are more common in my coun-

try so we have experience of what the best care can achieve. Students from the West come to us to learn more" says Duong Thi Hoa.

ONE MAJOR ADVANTAGE to the Swedish teaching is that we are being taught by nurses who are specialists in health care and not just being taught by doctors. In general, competence of nurses is an area which needs to be developed in Vietnam. The training of nurses is quite new and the interest in doctor's training is much greater which has resulted in a shortage of nurses and a surplus of doctors". One explanation is that salaries are poor but also doctors have low salaries" says Ann Bengtson. A doctor who earns 500 Swedish Crowns a month cannot support a family but has to have an extra job which usually means driving a taxi, working in hotels or having a practice of their own.

THE STUDENTS have used the time in Sweden very well following a programme which Ann Bengtson compiled. The evenings have been used for things like a trip to the archipelago, Liseberg Amusement Park or visiting the home of the Swedish teachers. Observations and comparisons were numerous.

The clean environment is one of the things that the group appreciates most in Sweden.

In Vietnam they are used to wearing face masks in the traffic and nearly everybody goes by motorbike. Travelling by car here made them very travel sick in the beginning especially after the long flight. In spite of this they would still like to come back.

"We learn so much here. We would like to come back and study more. That is our dream" says Duong Thi Hoa.

The Vice-Chancellor:

At least one per cent of the gross national product goes to research according to the government's globalization council. In order to reach this goal, the annual state budgetary allocation must be increased by at least 15 - 16 billion Swedish Crowns. As the government's budget surplus this year is 135 billion Crowns, it is not an exorbitant amount of money according to Vice-Chancellor Pam Fredman. Page 2.

Investigation of Heads of Departments

Being a Head of Department is an outdated position. This is shown in a newly presented report which states that the position of Department Head must be strengthened by the university if brilliant researchers are not to be lost.

Massive increase in Spam

Since April the number of Spam e-mails has increased by no less than 500 per cent. This is partly due to the fact that nearly one third of GU's employees do not use the central Spam filter. Page 4.

No more accommodation for guest researchers

New legislation now allows universities to rent out accommodation to guest researchers. However, GU has now decided to stop renting out accommodation to visiting researchers. Page 5.

New investigation of doctoral studies

In November, all doctoral students at GU will be able to grade their education. Among other things, there will be an opportunity to grade supervision and study environment. The questionnaire will be available in both Swedish and English. Page 6.

Which areas should GU focus on?

The government wants universities to prioritize their strengths both when it comes to education and research. GU is working hard to identify the most important areas but time is running out - the deadline is the end of the year.

Readers' comments

The debate concerning what GU should be called in English continues: Göteborg University, University of Gothenburg or Gothenburg University. Write to: gu-journalen@gu.se. Page 11.

Conferment of doctor's degree

The University's most important ceremony is a well-directed performance where Swedish and English are mixed with Latin. This year no fewer than 173 doctors and 15 honorary doctors will be conferred their degrees. Pages 16-17.

Also in this issue: Portrait of Barbara Czarniawska. GU top of the list when The Swedish Research Council distributes money. New book all about the honorary doctors. GU cooperating with schools in the suburbs. Department of Law celebrates its 30th anniversary. About blogging and cycling. Facebook - could this be something for the university?

Få kvinnor inom näringslivet

◆ **Till den svenska** toppeliten kommer man knappast om man inte är svensk, högutbildad och har en bakgrund med hög social status. Det gäller både kvinnor och män. Men det är främst inom politiken man hittar kvinnor med makt, inom näringslivet är de försvinnande få. Och det finns flera ensamstående kvinnor med barn inom makteliten, medan män med makt anmärkningsvärt ofta har en hemarbetande eller deltidsarbetande fru.

Det berättade Anita Göransson, professor vid institutionen för arbetsvetenskap, vid den nationella jämställdhetskonferens för universitet och högskolor som hölls den 17–18 oktober med GU som värd. Till konferensen kom 170 deltagare från hela landet.

Roligaste inslaget stod programledaren och krönikören Anna Mannheimer för. Hon berättade bland annat om sitt hemma-hos-reportage hos Anita Ekberg. Tidningarnas

recensenter blev förfärade över hur hon kunde visa hur den 70-åriga före detta skönhetsdrottningen med stora gester berättade om sig själv medan hon gång på gång fyllde på sitt vinglas. Varför måste äldre kvinnor alltid vara så ordentliga? undrade hon.

Bilpool lanseras

◆ **Gemensamma förvaltningen** (GF) är först ut med miljöbilar vid Göteborgs universitet. Stor kick-off blir det den 22 november när GF arrangerar en resedag i Vasaparken med fokus på gröna resor.

– Det här ligger helt i linje med vårt pågående miljöarbete. Vi måste gå från ord till handling. Jag vill betona att det är ett försök under ett år som sedan ska utvärderas. En särskild poäng med försöket är att de anställda också under sin fritid kan hyra bilarna – då gör de upp direkt med leverantören, säger förvaltningschef P-O Rehnquist.

Avtalet, som ännu inte är undertecknat, innebär att GU hyr bilarna av Sunfleet som står för all service och underhåll samt bokning. Fyra olika miljöbilar kommer att finnas tillgängliga, en större Volvo V70, två mellanstore Toyota Prius och en liten Toyota Aygo.

Bilpoolen träder inte i kraft förrän den 14 januari 2008 men redan den 22 november på resedagen öppnas bokningssystemet. Då ska en Toyota Prius, stripad med GU:s logotyp, finnas på plats.

– Det är oerhört spännande, säger miljöchef Eddi Omrcen. Vi ska nu testa detta under ett år och se om det är något som kan användas i större skala vid hela GU. Kommer det att förändra våra rese-mönster? Det är inte bra om fler väljer att resa med bil framför tåg eller kollektivtrafik. Det viktigaste är att vi nu kan erbjuda nya, säkra och miljöklassade bilar till våra anställda.

Det blir ingen förändring av den nuvarande resepolicy, erfar GU Journalen. Anställda kan även i fortsättningen använda privat bil i tjänsten och få ersättning för det.

Försöksperioden gäller endast anställda vid gemensamma förvaltningen, UFL och universitetets ledning.

– Förutom GU:s fyra bilar kommer anställda att få tillgång till övriga öppna bilpooler som Sunfleet har i Göteborg och på andra håll i Sverige, säger miljösamordnare Anette Gustavsson.

Mer information finns på: www.sunfleet.se

Förste museiintendent Kristina Söderpalm, fotograferad vid Järnvägen i utställningen *Folk i rörelse – om 1800-talets Göteborg*.

Makten över kulturarvet

Av och för vem skapas kulturarvet? Det är huvudfrågan i en dagsaktuell debatt. Har museifolk och antikvarier för stor makt över kulturarvet? Är bevarande och insamling relevant ur demokratisk synpunkt?

ME D EN LICENTIATEXAMEN i folklivsforskning från Lund i bagaget tillträdde jag min tjänst som intendent vid Göteborgs historiska museum för nu snart fyrtio år sedan. Jag var den siste intendent som utnämndes av styrelsen för Stiftelsen Göteborgs museum. Den 1 juli 1968 kom Göteborgs museer under en kommunal museinämnd. Professor Carl Axel Moberg lämnade chefskapet för Arkeologiska museet i protest, och med honom flyttade institutionen för förhistorisk arkeologi ut ur Ostindiska huset. Samma år startade en ettbebyggskurs i folklivsforskning (etnologi) i Folkuniversitetets regi på Historiska museet med museichef Allan T. Nilson och mig som lärare. Den blev upptakten till ämnets etablering vid GU hösten 1969.

EN STOR FÖRÄNDRING i Göteborgs museiväsen inträffade på 1990-talet, då Arkeologiska och Historiska museet samt Industrimuseet slogs ihop till Stadsmuseet, som 1996 öppnades för allmänheten i det nyrenoverade och ombyggda Ostindiska huset.

I höst firas hundraårsjubileet av universitetsbyggnaden i Vasaparken. Det kan då vara intressant att påminna om att GU och flera av Göteborgs museer – Stadsmuseet, Konstmuseet, Naturhistoriska museet och Världskulturmuseet – har gemensamma röt-

ter, nämligen i Kungl. Vetenskaps- och Vitterhetssamhället (1778). Med dess samlingar som bas öppnade Göteborgs museum 1861 i Ostindiska huset. Det utvecklades till ett universalmuseum för naturhistoria, konst, arkeologi, etnografi och kulturhistoria. I Vetenskaps- och Vitterhetssamhället lanserades i mitten av 1800-talet också tanken på en högskola. Idén hölls vid liv genom föreläsningssamlingar på museet och förverkligades tre decennier senare då Göteborgs högskola startade, 1891.

UTSTÄLLNINGEN ÄR museernas speciella medium. De egenproducerade utställningarna har engagerat mig mest, och böckerna som utkom till några av dem utgör bestående resultat, bland andra *Göteborgar'n i ett rum och kök*, *Sill (1700-talets sillfiske)*, *Minns Du 50-talet?*, *Nordisk kust*, *Dödens riter*, *Den lyxiga lasten från Kina* (Ostindiska kompaniet), *Folk i rörelse – om 1800-talets Göteborg*. *Lejonet & Kronan* var Göteborgs museers gemensamma satsning på Svenska Mässan. En annan stor utställning, *Vid Sidenvägen*, var inlånad från Sovjetunionen. Den blev en publik-succé med kör ända bort till Gustaf Adolfs torg. Men museiverksamhet är inte bara utställningar. Etnologiskt fältarbete har tidvis fått stort utrymme, inte minst på 1970-talet i samband med stadens expansion i omgivande landsbygd eller inför "saneringen" av hela stadsdelar: Haga, Landala, Annedal och Olskroken. Ett större etnologiskt projekt på 1980-talet betingades av förändringar i näringslivet och gällde varvsindustrin och SKF.

Den ursprungliga idén om en "fri akademi" bejakades inte av högskolans

grundare, men återupptogs för tio år sedan genom Grundtviginstitutet, för universitetets så kallade tredje uppgift. Här ser jag möjligheter att nå ut genom samverkan med museerna, inte minst Stadsmuseet, där man i utställningens form skulle kunna presentera spännande forskning. Med CTH och Stadsarkivet som samarbetspartner lyckades vi med detta i utställningen *Arkitekten och staden*, om Adolf Edelsvärd och Viktor von Gegerfelt. Kontakter på institutionsnivå finns förvisso redan och studenter på grundkurserna i arkeologi, etnologi, historia, konstvetenskap och kulturvård samt på Museion-programmet tar del av museets samlingar vid studiebesök och praktik.

HEDERSAMT NOG FÖR Stadsmuseet har på senare år en rad doktorsdisputationer förlagts dit. Särskilt givande har det varit för mig personligen att stå i närmare kontakt med studenter och forskare kring uppsatser och avhandlingar på teman som *Kvinnliga företagare på 1800-talet* och *Ekonomi och musik i Göteborg på 1700-talet*. Sistnämnda var ett fristående projekt i ekonomisk historia och musikvetenskap och utmynnade i bok och cd-skiva (2005). Mina kollegor kan berätta om annat samarbete med GU, senast ihop med Fotohögskolan och Högskolan för Design och Konsthantverk i utställningen *Hem och hemlöshet*. Form kontra innehåll blev där nyligen livligt diskuterat av museiseminarier vid etnologiska institutionen.

Kristina Söderpalm

FÖRSTE INTENDENT VID GÖTEBORGS STADSMUSEUM OCH NYBLIVEN HEDERSDOKTOR VID GÖTEBORGS UNIVERSITET

Replik: Vem vet var Göteborg ligger?

JAG LÄSTE MED STORT NÖJE Lars-Gunnar Anderssons inlägg på Fria Ord i GU Journalen 4/07 där han på ett balanseerat och insiktsfullt sätt diskuterar olika möjliga benämningar på Göteborgs universitet på engelska. Bland annat utifrån egna internationella erfarenheter anser jag också att det är uppenbart att man ska använda benämningen Gothenburg på staden Göteborg, respektive University of Gothenburg eller Gothenburg University när man skriver och talar engelska. Det finns, som jag ser det, inga bärande argument för att just

Göteborg inte skulle använda sig av sin engelska namnform, när så många andra städer i andra delar av Europa använder sina engelska namn i engelskspråkiga sammanhang, till exempel Copenhagen, Brussels och Warsaw. Det är dessutom oftast mycket svårt för personer som har engelska som sitt modersmål att uttala Göteborg, medan Gothenburg faller sig naturligt att uttala. Ett praktiskt skäl, som ytterligare talar för att Göteborg bör benämnas Gothenburg på engelska, är att det inte går några internationella flyg till Göteborg utan alla går till

Gothenburg, vilket man dels noterar om man är ute och reser, dels finner vid sökning på olika flygbolags webbplatser. Till och med vårt nationella flygbolag SAS flyger internationellt till Gothenburg, inte till Göteborg! I linje med denna argumentation och dessa fakta anser jag att Göteborgs universitet på engelska bör benämnas University of Gothenburg eller Gothenburg University. Jag tror att en återgång till den tidigare principen att använda Gothenburg i universitetets benämning på engelska skulle stärka Göteborgs universitets internationella

image och profil. Sedan återstår det för staden Göteborg att fundera på om det är riktigt att "försöka göra sig av med det snart 400 år gamla namnet Gothenburg" som Lars-Gunnar Andersson skriver. Förhoppningsvis kan Göteborgs universitet vara pådrivande när det gäller det fortsatta användandet av Gothenburg i engelskspråkiga sammanhang.

Björn Rydevik

PROFESSOR VID AVDELNINGEN
FÖR ORTOPEDI
INSTITUTIONEN FÖR KLINISKA VETENSKAPER
SAHLGRENSKA AKADEMIN

Replik: University of Gothenburg – en självklarhet

ATT GÖTEBORG SKA HETA "Gothenburg" på engelska och Göteborgs universitet "University of Gothenburg" och INTE Göteborg University är som man INTE HELLER säger på engelska "as clear as sausage stock". Jag använder nästan dagligen namnet GU på engelska och skulle känna mig oerhört pedantisk och pretentiös om jag skulle säga Göteborg University ("What university?") och insistera på att folk här ska försöka uttala stadens namn på svenska.

Namnet av-internationaliserar både

staden och universitetet och gör dem anonyma och provinsiella.

Lars-Gunnar Anderssons vidsynta och välargumenterade inlägg slår undan alla argument för "Göteborg University". När det gäller uttalet kan man lägga till att betoningensmönstret också ställer till problem. En engelsk trestaving, som Gothenburg, betonas naturligt på första stavelsen medan betoning på sista stavelsen, som i "Göteborg", känns onaturlig och exotisk.

Valet mellan University of

Gothenburg och Gothenburg University, som Lars-Gunnar tar upp, är faktiskt inget problem alls. Det officiella namnet på engelska universitetet är exempelvis University of Sussex. Om man söker på Sussex University på nätet hänvisas man till University of Sussex. Det är sant att man ibland hör och ser namnet Sussex University, speciellt i tal och informell skrift, men detta har ingen officiell status alls.

Någon sade till mig att det nuvarande engelska namnet på GU är ett led i EUs

stöd för småspråken och en markering gentemot storspråket engelska.

Det vore i och för sig bedrövligt om Brysselbyråkraterna tillåts bestämma över språkbruket men än värre eftersom det också gör Göteborg och GU små.

Ulf Dantanus

STUDIAREKTOR FÖR GU:S KURSER VID
UNIVERSITY OF SUSSEX

Ut i verkligheten med universitetets lärare!

Det uppmanar Lasse Fryk, Bosse Forsén och Anna Nelson, lärare vid institutionen för socialt arbete. Själva finns de i Hammarkullen där deras socionom- och lärarstudenter dagligen får möta barn och ungdomar i stadsdelens skolor, och dessutom lära sig jobba tillsammans.

NYLIGEN GENOMFÖRDE lärar- och socionomstudenterna i Hammarkullen ett projekt tillsammans med femtio sjunde-klassare i Nytorpsskolan.

– De delades in i tio arbetslag som gav sig ut till olika stadsdelar för att undersöka hur det är där, förklarar universitetslektor Bosse Forsén. Det handlade dels om att ta reda på hur det ser ut i andra stadsdelar men också om att jämföra med Hammarkullen och i förlängningen med Göteborg, Sverige och hela världen. Sjunde-klassarna lärde sig att samarbeta och redovisa i grupp och lärar- och socionomstudenterna lärde sig att kommunicera med de ungdomar som de så småningom kommer att möta ute i arbetslivet. De fick samtidigt träna ledarskap, öva samarbete över professi-

Elever i sjunde klass i Hammarkullen visar en modell de gjort av stadsdelen Majorna.

onsgränserna och genomföra en pedagogisk planering.

Projektet har resulterat i utställningar där eleverna berättar om de stadsdelar de besökt och visar bilder. Den grupp som arbetat med Majorna har till och med gjort en pappersmodell av stadsdelen där Hängmattan faktiskt är en

liten gungande pappersmatta och där Majvallen representeras av en fotboll.

– Problemet med den högre utbildningen är att den ofta inte är särskilt pedagogisk, menar universitetsadjunkt Anna Nelson. Det beror bland annat på att det anses viktigare att vara dispute-rad än att vara duktig på att undervisa.

Det blir en massa pluggande som studenterna inte kan relatera till eftersom de inte får någon praktisk erfarenhet. Våra studenter däremot har själva träffat struliga ungdomar, varit tvungna att träna sig i konflikthantering och fått samarbeta med andra yrkesverksamma. När de sedan läser olika teorier kan de säga: Det där vet jag, för jag har själv varit med om det.

Både lärare och socionomer arbetar med att bistå andra människor och då är tillitsfulla relationer en förutsättning. Det är därför viktigt att redan under utbildningstiden komma i kontakt med olika människor för att öva förmågan att utveckla sådana relationer, menar universitetslektor Lasse Fryk.

– Vi kallar verksamheten för Kommunivitetet eftersom det är ett samarbete mellan flera fakulteter vid Göteborgs universitet och SDN Lärjedalen. Det handlar om att se möjligheter och inte bara problem samt att göra något kreativt tillsammans.

Eva Lundgren

Sverige räddade mitt liv

TEXT *Kajsa Asklöf* | FOTO *Hillevi Nagel*

Utbilda dig till journalist. Lär dig flera språk. Res. Och gift dig inte. Det var råden Barbara Czarniawska fick av sin mamma. På fler än ett sätt har hon hörsammat sin moders önskan, även om yrkesvalet tog en oväntad vändning. Hon är professor i företagsekonomi vid GRI och har doktorerat i nationalekonomi. Dessutom har hon en psykologmagister och är autodidakt i antropologi och litteraturvetenskap.

FTA ÄR DET fädernas betydelse som lyfts fram när det handlar om kvinnor som lyckas bra i yrkeslivet, men det finns härskaror av mödrar med uppfyllda studie- och yrkesdrömmar som har fäst vingar på sina döttrars

smala ryggar för att de ska kunna ge sig av och göra vad mödrarna inte fick göra. Barbaras mamma, som var född 1907, ville studera på universitetet men hindrades och gifte sig istället. Äktenskapet blev inte vad hon hade hoppats på och sin dotter lärde hon att inte byta en yrkeskarriär mot en roll enbart i den lilla världen.

– Det var självklart att alla barnen skulle få universitetsexamen. Aristokratin tycker att arv är viktigt, borgarklassen prioriterar pengar men det är typiskt intelligentian att tycka att utbildning är viktigare än allt annat.

BARBARA ÄR FÖDD I BIALYSTOK i Polen som det femte och yngsta barnet. Pappa var avdelningschef på länsstyrelsen och mamma arbetade med bokföring och redovisning en tid innan hon blev sjuk. Barbaras tre äldre bröder har alla hörsammat sin mammas uppmaning om utbildning. Två har blivit ingenjörer och en är docent i psykologi (och gift med en poet).

– Tillsammans har vi producerat många böcker.

Barbaras syster dog av difteri när hon var nio år och hon finns kvar hos Barbara som en ständig längtan efter en syster. Även Barbara blev sjuk. Hon kan fortfarande minnas hur hon som treåring lekte på en gård hos främmande människor medan övriga familjen var på systemens begravning.

– Mina kinder var alldeles varma och röda, så difterin måste ha brutit ut just den dagen. Min gudmor har berättat att mamma sov i trappen på sjukhuset i fyra dygn när jag låg inlagd.

Systemen hade fått ett ryskt serum och dog bara några få dagar efter insjuknandet. Barbara hade turen att få ett mer verksamt, ett svenskt.

– Då räddade Sverige mitt liv en första gång.

För att förhindra att Barbara skulle uppfostras till kommunist ratade Barbaras mamma dagiset och lämnade sin dotter hos tre nunnor istället. Eftersom nunnorna hade till uppgift att även passa en ärkebiskop fick Barbara tillbringa dagarna i deras hus.

– Det var mycket intressant. De lärde mig att läsa och skriva när jag var fyra år.

Hon läste alla möjliga böcker som inte direkt var anpassade för barn. *Kung Lear* av Shakespeare var bara en i raden.

– Den läste jag när jag var fem år. Jag kunde inte sova på tre nätter eftersom jag tyckte att den var så förskräcklig.

HENNES HUNGER efter läsoplevelser var stor. På stadsbiblioteket hade de en sniken inställning till det kunskaps-hungriga barnet. Hon fick bara låna en bok åt gången och var tvungen att redovisa vad hon hade läst för de klenetrogna bibliotekarierna eftersom de inte kunde tro att hon kunde läsa en bok per dag.

En fördel med att ha en pappa som var chef på länsstyrelsen var att det gav tillgång till arbetsplatsens bibliotek. Det var en skattkammare för Barbara som kunde få ta med sig så mycket som sju böcker åt gången. Hon läste så ivrigt att hon lärde sig att läsa medan hon gick.

Fortfarande är hon en läsare av stora mått. Hon försöker hålla sig à jour med världslitteraturen med hjälp av *New York Review of Books* och *Times Literary Supplement*. För övrigt är hennes boksmak inte helt förutsägbar – deckare och cyber fiction (en ny variant av science fiction).

» När jag var yngre trodde jag att människor skulle ha praktisk nytta av företagsekonomi, och jag blev frustrerad över att ingen läser det vi skriver. «

– Det är avslappningslektyr som enligt Umberto Eco är typisk för många forskare. Deras intriger påminner om vårt arbete med frågor om varför det blev som det blev och om hur det kommer att bli i framtiden. Men till skillnad från vårt arbete så har de upplösningar och tydliga svar.

Hon har själv publicerat ett stort antal böcker, den 27:e har just kommit ut, men ingen är skönlitterär.

– Jag är kritiker snarare än författare. Jag har ingen lust att skriva skönlitterärt.

MEN EN SPRÅKETS FÖRSVARARE är hon. För inte så länge sedan skrev hon en insändare i *GU Journalen* om nödvändigheten av att skriva samhällsvetenskapliga doktorsavhandlingar på svenska.

– Om man inte gör det får man satsa pengar på att få

den översatt till ordentlig engelska. Och räkna med att nästan ingen i Sverige läser den.

Att hon är så produktiv förklarar hon med sin rädsla för döden. Barbara ser det som ett neurotiskt tvång att skriva, en slags grafomani. Men det är ett nöjsamt tvång. Att skriva tycker hon är som att fly in i en annan verklighet.

– Belöningen med skrivandet är själva processen och känslan när man får en nytryckt bok, och stryker handen över framsidan. När man skriver går man någon annanstans mentalt. Man går in i andra människors liv, så det är ren eskapism. Det är förskräckligt att man bara får ett liv. Skrivandet är ett sätt att få lite mer.

Att skriva är ett nöje, men resten är mer problematiskt. När Barbara är klar med något oroar hon sig för om någon vill läsa det.

– När jag var yngre trodde jag att människor skulle ha praktisk nytta av företagsekonomi, och jag blev frustrerad över att ingen läser det vi skriver. Då kom jag på att de inte läser för att vi skriver så dåligt inom akademien. Ju mer obegripligt det är, desto bättre anses det vara vetenskapligt.

NÄR HON ANSTRÄNGT SIG för att skriva bättre, märkte hon att det ändå inte hjälpte.

– Det enda chefer är intresserade av att läsa är det som de kan använda som kritik av opponenter, eller en teori som stärker vad de ändå tänker genomföra. Reflekterar gör de först när de pensionerar sig.

Medan man lär ut abstrakta modeller på universitet, så lär sig de som det berör sitt yrke på helt andra sätt. De går till jobbet och imiterar.

– Det behövs innovation och nya ideal. Idealen kommer från populärkulturen. De har sett hur man gör på film.

Det var egentligen inte meningen att Barbara skulle doktorera inom företagsekonomi. Tanken var att hon skulle följa sin moders önskan att bli journalist eftersom den sammanföll med hennes egen förkärlek för att skriva, men för att bli antagen krävdes en magisterexamen i ett annat ämne. Valet föll på psykologi. Under det tredje året på universitetet i Warszawa övergav hon tanken på att bli journalist. Detta var ett år då mycket hände politiskt. Studenterna i Warszawa hade ockuperat universitetet, dekanen på psykologiska institutionen blev misshandlad av polisen och Barbara insåg att det kunde ha sina sidor att jobba som journalist i ett land med enpartisystem.

ISTÄLLET SKULLE HON doktorera inom industriell psykologi och skriva om ledarskap. Hennes handledare hade hela tiden nya förslag på hur hon skulle utveckla sin avhandling och till slut hade hon 16 olika teman. Inom ramen för ett sidoprojekt, Unga forskares förening i pedagogik, hade hon intervjuat bönder på landet. Förutom att det var en spännande upplevelse av fältarbete så skaffade hon sig erfarenheter som ledde till att hon blev metodkonsult i ett forskningsprojekt inom nationalekonomi. När hon bytte ämne och handledare gick det bättre med avhandlingsarbetet och hon disputerade 1976 i nationalekonomi med en avhandling som handlade om motivation och belöningssystem.

Ett nytt spännande ämne, organisationspsykologi, kom till universitetet där Barbara byggde upp en ny utbildning tillsammans med andra. Då hade kontakterna med Sverige redan börjat, bland annat tack vare att Sten Jönsson, professor på Handelshögskolan i Göteborg, var gift med en polska.

Men Sverige fick vänta, för först åkte Barbara till USA och Massachusetts Institute of Technology (MIT). Året var 1981 och medan Barbara var där infördes krigslagar i Polen. Att åka hem verkade inte vara någon bra idé så istället fick det bli Berlin när post-dok-tjänsten

var slut. Där gjorde man inte fältstudier utan producerade teorier som inte höll i praktiken, enligt Barbara. Ett telefonsamtal med professor Bo Hedberg – som då var på Arbetslivscentrum i Stockholm och som Barbara lärt känna tack vare utbytet mellan handelshögskolorna i Göteborg och Warszawa – förändrade hennes liv igen. Han frågade vad hon gjorde i Berlin och Barbara svarade att hon undrade detsamma. Det var kontakten som ledde till Arbetslivscentrum i Stockholm, och Barbara tyckte att Sverige hade räddat livet på henne en andra gång. Efter två år fick hon anställning på Handelshögskolan i Stockholm mot ett löfte om att lära sig svenska. Sedan dess har forskningen bara fortsatt. Sin första professur fick hon i Lund 1990. Där hade hon nog också blivit kvar om det inte vore för det magra filmutbudet.

- ATT VARA EN MEDELÅLDERS filmintresserad kvinna i Lund var inte bra, även om jag trivdes för övrigt. Då tvingas man åka till Malmö för att se film och sedan står man på en blåsig och regnig perrong klockan 22 på kvällen och undrar vad man gör där.

Till Göteborg, som kunde locka med egen filmfestival, kom hon 1995.

– Jag har aldrig tidigare varit anställd så länge av samma arbetsgivare eller bostad så länge i samma lägenhet i samma stad. Det måste betyda att jag är gammal. Eller att Göteborg är fantastiskt.

Under de 16 år hon bodde i Warszawa flyttade hon 22 gånger. Då var det bara att lägga de få ägodelar hon hade i en filt och svepa ihop den.

– Nu skulle jag behöva flera lastbilar bara för att flytta mina böcker.

Litteraturvetenskap, etnologi och sociologi är ämnen som hon gillar att beröra när hon forskar.

– Jag tycker att man ska blanda hur mycket som helst.

När hon hör doktorander sätta upp hinder för sig själva, med hänvisning till att de har hört andra doktorander säga att man inte kan göra så eller så, blir hon förvånad.

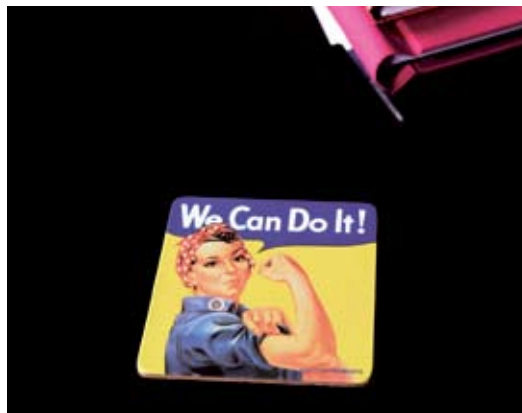
- VARIFRÅN KOMMER IDÉN att folk måste anpassa sin forskning till det som andra tycker? När man söker pengar så anpassar man sig till en viss vokabulär men det är bara stilistisk exercis.

Om hon ska beskriva sitt spridda forskningsområde så sammanfattar hon det med ordet organisering.

– Jag forskar om hur folk kollektivt kan uppnå något, ibland även med bra resultat. Staden och universiteten fungerar ju. Idén om hur vi konstruerar det som tas för givet intresserar mig.

Ofta börjar det med ett fenomen hon inte förstår.

– Forskningen är ett sätt att förklara både för mig själv och andra, säger Barbara Czarniawska.

FAKTA BARBARA CZARNIAWSKA

Yrke: Professor i allmän företagsekonomi vid GRI. Har doktorerat i nationalekonomi och är psykologmagister. Tre hedersdoktorat.

Bakgrund: Född i Polen. Tog vägen om USA och Tyskland innan hon kom till Sverige.

Familj: Nej.

Bor: Hyreslägenhet i centrum.

Favoritplats: Rom, för att det är så vackert.

Intressen: Litteratur. God mat och gott vin. Jazz. Konstutställningar. "Men jag har en konsumistisk inställning till det. Vin ska drickas och inte pratas om. Och jag är inte intresserad av vad konstnären menar."

Oväntad sida: "Inte vad jag vet. Som ung drömde jag om att upptäcka en otrolig talang hos mig själv som operasångerska."

Sida jag är stolt över: "Jag är rund."

Sida att förbättra: Se ovan.

Dröm: "Jag är drömlös."

Tränar: Styrketränar och promenerar. "Det överlever jag bara för att jag lyssnar på talböcker i Ipod."

Upprörs över: Musik på gym. Krig, fattigdom och döende. "Jag fattar inte att det fortsätter. Men jag är mer upprörd över lidande gamla kvinnor än lidande barn. Det är en sådan kulturell fixering vid barn. Gamla kvinnor är inte gulliga, men varför ska de behöva avsluta sitt liv på ett förskräckligt sätt?"

Värt att slå vakt om politiskt: Sunt förnuft.

Senaste semesterresan: "Jag kan inte vila hemma utan måste åka någon annanstans. Först var jag vid havet i Kanada. Sedan gick jag i de franska alperna och så avslutade jag semestern i New York."

Böcker som har gjort stort intryck: "Massor! Senast Stefan Chwins *Esther*."

Bra film: *Everything is illuminated* av Liev Schreiber.

Välkommen till det 17:e

Jörgen Westerståhl - seminariet

som i år äger rum 27 november 2007 kl. 13-16

Lokal: Hörsalen Sappören, Sprängkullsgatan 23

Höstens tema:

Den ostyrbara staten?

I våras presenterade ansvarskommittén sitt slutbetänkande. Kommittén beskrevs av Göran Persson som "tillsammans med integrationsfrågorna den viktigaste frågan för regeringen under mandatperioden 2002-2006".

Kommittén skulle se över regionindelningen, styrningen av myndigheterna och kommunernas möjligheter att axla det växande servicebehovet. Men i betänkandet sågs mycket lite om kommunerna; styrningen av myndigheterna ligger nu i nya utredningar och regeringspartierna avfärdade i somras kommitténs förslag i regionfrågan.

Sett i ett längre tidsperspektiv, med flera tidigare misslyckade förvaltningspolitiska reformsträvanden, reser detta frågan om den svenska statens förmåga att styra sig själv och genomföra förvaltningspolitiska reformer. Är det svenska systemet med självstyrande kommuner och fristående myndigheter omöjligt att reformera?

Deltagare:

Shirin Ahlback-Öberg, docent, Uppsala universitet

Sten Heckscher, ordförande i regeringsrätten

Bengt Jacobsson, prorektor vid Södertörns Högskola

Carl Dahlström, fil.dr och Helena Stensöta, fil.dr, är kommentatorer

Jon Pierre, professor, är ordförande.

Ett detaljerat program kommer att finnas på vår hemsida www.pol.gu.se närmare seminariet.

Anmälan:

sker via e-post till catarina.lindhe@pol.gu.se senast den 15 november. Antal platser är begränsat. Vi bekräftar din anmälan. Seminariet följs av trevligt mingel med lite tillugg och dryck.

Arrangör: Statsvetenskapliga institutionen, Göteborgs universitet

Håll kontakten!

Fånga upp studenterna med ett vykort – innan de slutar!

Beställning och frågor:

alumn@gu.se

Mer information: www.gu.se/alumn

I många år tog Henrik Tallgren ledigt några månader om sommaren för att utforska olika områden i Europa på sin cykel. Sedan han tagit ansvar för släktens hus i Finland har cykeln mestadels fått vila, men om turerna går det att läsa på hans blogg.

Rappt skrivet från cykelstyret

Alla år med avhandlingen i socialantropologi lade grunden för ett ymnigt flöde av texter. På sin 50-årsdag gav Henrik Tallgren sig själv en blogg i födelsedagspresent. En blogg som också blev en kanal för hans andra intressen.

Fritid – JAG HADE ALDRIG någonsin kollat någon blogg innan jag startade min, säger Henrik Tallgren.

Vi sitter på hans kontor på Geovetarcentrum där han arbetar som fakultetssekreterare för Naturvetenskapliga fakulteten. Sedan november 2006 har Henrik Tallgren samlat veckans tankar och lagt upp dem på www.tallgren.org. Medan många bloggar är korta och rappa står Tallgren för ordrika, underfundiga och broderande texter.

– JAG KOMMER FRÅN traditionen där text ska vara vacker. Man skriver och skriver om, och då lär man sig.

Men syrlig kan han ändå vara. Gliringarna till journalister är många och inte minst när det gäller misshandeln av språket:

”Ännu ett SAS-plan tvingades landa.” Härligt va! Jag blev ju nyfiken på att se varför ett plan måste landa – för det är

väl meningen att de för evigt ska hålla sig uppe i luften, eller ...”

Men även vresiga busschaufförer och tulltjänstemän får sig en släng av slevan.

– Jag vill egentligen inte kritisera svagare grupper, men jag har själv varit busschaufför så jag tycker att jag kan skriva vad jag tycker om inkompetenta busschaufförer, berättar han.

Bloggen blandas också med inte alltid helt sanningsenliga sammanfattningar av veckans händelser. Som den om rättsbesöket eller hur han fick elmätaren att gå baklänges och elbolaget började betala tillbaka pengar.

– MAN KAN NOG INTE undgå att förstå att inte allt är sant som jag skriver, men mina åsikter är på fullt allvar, skrattar Henrik Tallgren. Kritiken mot journalister till exempel, det är rena påhopp!

Det bästa exemplet på lurigheterna är kanske boken *Allt du inte behöver veta om sjöfart – en ytterst onödigt bok som aldrig borde ha skrivits*. Den är publicerad i sin helhet på sidan men här finns också alla hans akademiska uppsatser och hans avhandlingar om svensk-amerikaner i Kalifornien.

– Staten har ju bekostat uppsatserna med skattebetalarnas pengar så jag tyck-

» Jag hade aldrig någonsin kollat någon blogg innan jag startade min.«

er att det inte är mer än rätt att alla ska kunna läsa dem. Att de inte bara ligger i ett arkiv och skräpar.

På bloggen finns också plats för dagboksanteckningar från de många resorna Henrik Tallgren gjort på cykel.

– JAG HAR ALLTID GILLAT att resa och upptäcka platser. Först gjorde jag bilturer, men då jag började studera och blev fattig student, jobbade jag extra inom vården och kunde åka iväg med cykeln några månader varje sommar.

Med ytterst lite kläder och bara den nödvändigaste utrustningen har han trampat tusentals mil genom Sverige och Europa. Bland annat har han cyklat i forna Tjeckoslovakien, i fotspåren av huvudpersonen i *Den tappra soldaten Svejek*. Författaren till boken, Jaroslav Hašek, är också en av förebilderna för

Henrik Tallgren i skrivandet.

Genom bloggen har han fått kontakt med andra långfärdscyklister och brukar dela med sig av råd och tips på nya cykelvägar.

– Men de flesta som läser bloggen är vänner och bekanta, säger Henrik Tallgren. Det blir ett sätt att hålla kontakten, särskilt med dem som inte bor i Göteborg och som jag träffar mer sällan. Jag gör en ny blogg varje torsdag kväll och några av dem går regelbundet in på bloggen. Tidigare brukade jag skriva insändare till tidningarna när jag ville säga min åsikt, men nu skriver jag bara på bloggen.

På ett år har sidan vuxit i omfattning och så småningom ska även låtar gå att lyssna på, som han spelat in på sin portastudio.

– JAG VET INTE HUR LÄNGE jag kommer att hålla på med bloggen, jag är ganska impulsiv och kanske börjar jag med något annat om jag tröttnar. Till exempel är jag ingen person som orkar hålla på att repa med ett band. När jag har spelat klart en låt vill jag fortsätta med nästa. Musik ska byggas utav glädje, inte av att nöta in något så att det sitter perfekt!

Viveca Bladh

Ett magiskt skådespel

Ett skådespel med hela 188 huvudrollsinnehavare, flera statister och barnstjärnor, en orkester som spelar *Under blågul fana* men också *Älskliga blommor små*.

En tre timmar lång pjäs där aktörerna talar svenska och engelska omväxlande med latin och där alla verkar röra sig enligt en väl uttänkt men inte helt begriplig plan.

Vad det är för en pjäs – jo, det är förstås Doktorspromotionen, universitetets största årliga föreställning.

– **DET ÄR JU** en sorts teater, förklarar Bo Lindberg, promotor vid Humanistiska fakulteten, alltså den som på ett ceremoniellt sätt ger de nya doktorerna deras hatt eller lagerkrans, ring och diplom.

Men varför latin?

– På svenska låter uttryck som ”mot-tag denna underpant på frihet” väldigt stolpigt, men på latin blir det en del av ritualen som alla accepterar. Men det gäller förstås att plugga fraserna på lediga stunder så att de kommer naturligt, annars blir det lätt så att man bara rabblar istället för att spela med inlevelse.

Scenen för föreställningen är Svenska Mässans Kongresshall, där ett jättelikt

GU-sigill svävar i fonden. Rektor har en röd kåpa med svarta ärmor, prorektorerna, dekaner och promotorer har olika blåa klädnader medan marskalkerna har svarta kappor.

– **VI SKA FUNGERA** som rektors livvakter och se till att ingenting oförutsätt inträffar, förklarar Mattias Olinder och Helena Persson, studenter från Handelshögskolan, som fått det speciella uppdraget att sitta nedanför scenen under hela föreställningen och vaka över att allt går rätt till. I händerna har de så kallade pedellstavar som är en gammal symbol för universitetets vaktmästare.

Och även om frack inte är obligatoriskt har de flesta herrar sådana, medan de damerna har långa klänningar – är det fest så är det. Inte minst familjen tycker att det är viktigt att vara högtidlig.

– **JAG HAR MED MIG** min man och son, berättar Greta Hägglöf Kronlöf, nybliven doktor vid Sahlgrenska akademien. Självklart stannar vi till middagen också. Det är både högtidligt och ceremoniellt samtidigt som det är en fest för familjen.

Förutom vår egen rektor, prorektorerna och dekaner är även universitetskans-

lern Anders Flodström samt rektorerna från andra universitet med på föreställningen.

– I Lund har vi doktorspromotion i Domkyrkan vilket är lite besvärligt eftersom det blir så trångt, berättar Göran Bexell, rektor för Lunds universitet. Vi har också kvar den gamla seden att skjuta salut för doktorerna så att det hörs i hela stan. Att ni låter doktorerna gå fram i grupper istället för en och en kanske är något vi kan ta efter, det får ceremonin att gå lite fortare.

MEST SPÄNNANDE DELTAGARE i pjäsen kanske trots allt hedersdoktorerna är, inte minst de som kommer från fjärran länder. Naturvetenskapliga fakulteten har hedersdoktorer från Kina och Indien.

– Det var en underbar ceremoni. I Kina får doktorerna bara ett diplom utan att det händer något särskilt, förklarar professor Congbin Fu. Flera kinesiska tidningar har skrivit om att jag blivit hedersdoktor i Göteborg och intresset för Sverige är verkligen stort hemma. Jag bara undrar vad jag ska göra med lagerkransen, om den går att spara?

– Promotionen var väldigt imponerande, inte minst för att allt fungerade så punktligt och exakt, säger doktor

Mohiuddin Munawar. Jag ska skicka bilder från ceremonin hem till Indien, det ses som en stor ära där att bli hedersdoktor.

DOKTORSPROMOTIONEN är en föreställning som inte bara innehåller tal och högtidliga ceremonier utan också sång och musik. Amanda Flodin sjöng Grieg och Bizet till ackompanjering av Lars Egg och Lisa Lybeck sjöng den traditionella *Torn-Eriks visa*. Akademiska kören framförde *Hårgalåten* och *Den jyske pigelill* men mest uppmärksamhet fick nog Miguel Angel Campins som spelade *Canned Heat* på slagverk.

Doktorspromotionen är en speciell sorts föreställning också för att man inte riktigt vet när den tar slut. För när Kongresshallen så småningom tömts på folk hissas stolarna upp för att ge plats åt middagsborden. Efter den citrusconfiterade laxen, den helstekta lammytterfilén och vaniljpuddingen med skogsbär, följde dans och när den tog slut är osäkert, men den fortsatte i varje fall långt in på natten.

Eva Lundgren

Årets stora festhögtid. Nästan alla var där, förutom Sahlgrenska akademiens nya hedersdoktor Hilary Clinton. Bland andra rektor Pam Fredman, ordförande Carl Bennet, hedersdoktor Deirdre McCloskey, promotor Bo Lindberg, hedersdoktor Leif Johansson samt universitetskansler Anders Flodström. Akademiska kören framförde flera stycken.

Den osynliga maktens nätverk

Vem är det som bestämmer vid universitetet? Är det rektor, styrelsen eller regeringen? Eller finns det någon helt annan som sitter gömd i kulissen och drar i hemlighetsfulla trådar?

För dolda nätverk och en ryggdunkarkultur finns också. Det pågår nämligen en byteshandel av tjänster och gentjänster som både fungerar som olja i maskineriet och som den käpp som får hjulen att sluta snurra.

VID TJÄNSTETILLSÄTTNINGAR, när forskningsansökningar ska granskas eller som opponenter vid en disputation använder sig av universitetet av sakkunniga. Det så kallade peer review-systemet innebär att lärosätets professorer får ägna en del av sin tid åt att, för en ganska måttlig ersättning, granska forskning, artiklar, meriter och liknande.

Detta peer review-system kan leda till en ryggdunkarkultur, menar Henry Bäck, professor vid Förvaltningshögskolan.

– Alla dessa utlåtanden man måste göra innebär väldigt mycket jobb och eftersom arvudet är så lågt är det knappast det som driver en. Istället handlar det om ett utbytessystem där vi professorer och forskare vid olika institutioner och lärosäten så att säga har konton hos varandra, konton som kan stå på plus eller minus. Har jag varit opponenter vid någon annan fakultet får jag ett plus på mitt konto som jag kan utnyttja vid något tillfälle för att få hjälp.

Peer review-systemet innebär alltså att ett nätverk av tjänster och gentjänster uppstår där forskare hamnar i olika sorters beroendeförhållanden till varandra.

– **JAG HAR VARIT** med om ett tillsättningsärende där de sakkunniga blev överkörda av lärartillsättningsnämnden som valde en annan person än den de sakkunniga föreslagit. Sådant är inte bra ur nätverkets synpunkt och innebär ett minus på kontot.

Eftersom konkurrensen är så hård

Henry Bäck, professor vid Förvaltningshögskolan, är kritisk till det utbredda systemet av tjänster och gentjänster som i värsta fall kan leda till maktmissbruk.

vid universitetet får peer review-systemet extra stor betydelse.

– Det tar ju årtal att få en lektorstjänst, påpekar Henry Bäck. Självklart är det då viktigt att dra i alla trådar man kan. Personligen tycker jag att peer review-systemet är bra eftersom det utgör en garanti för universitets kvalitetskontroll. Men visst finns det en problematisk sida av systemet också. Jag kan exempelvis tänka mig att det finns sakkunniga som av lojalitetsskäl godkänner en dålig doktorsavhandling. Och kanske finns det också duktiga doktorander som inte släpps fram, för att de inte har någon i nätverket som kan stötta dem.

ATT MÄNNISKOR som arbetar tillsammans bildar nätverk är ett sociologiskt faktum, menar idé- och lärdomshistorikern Sverker Sörlin.

– Tillhör man en elit vänder man sig till andra personer inom eliten när man vill diskutera vilket förstås innebär att personer utanför den här kretsen exklu-

»Ledningens uppgift är att på bästa sätt främja kreativiteten...«

deras. Det behöver inte bero på illvilja utan det kanske helt enkelt inte går att hålla alla lika informerade. Eftersom forskare också är människor som tycker om eller illa om varandra, får dessa nätverk betydelse när det gäller fortsatt karriär eller framtida forskningsprojekt. Att det blir så här är naturligt och inte något fel i sig. Men om nätverken utvecklas till kottier där man bara bryr sig om den omedelbara nyttan och där man aldrig höjer blicken för att byta perspektiv och få impulser från andra grupper, då kan de bli rent destruktiva. Nätverken brukar anklagas för att

Idéhistoriker Sverker Sörlin

vara manliga vilket i så fall skulle förklara varför kvinnor har svårare att göra karriär inom akademien.

– Men bristande jämställdhet tror jag lika mycket beror på att man inte är uppmärksam på hur man handlar i det vardagliga livet, menar Birgitta Jordansson prefekt vid institutionen för arbetsvetenskap och medverkande i den nyligen publicerade rapporten *Maktens kön*. Vi hänger gärna upp oss på siffror, som att bara 17 procent av professorerna i Sverige är kvinnor och det är förstås bra att känna till. Men ännu viktigare är att internalisera, alltså verkligen få in i kroppen, ett jämställdhetsperspektiv så att det sätts att tänka finns med i det dagliga arbetet. Annars blir det lätt så att man diskuterar jämställdhet på någon konferens men snart faller in i gamla mönster igen.

DET ÄR HÖGSKOLELAGEN och högskoleförordningen som reglerar hur universitet och högskolor ska styras. Reglerna är tydliga, menar Birgitta Jordansson.

– Och liksom alla andra myndigheter är vi skyldiga att återrapportera vad vi gör. Ändå är frågan om vem som bestämmer vid universitetet inte så enkel. Vid en institution är det ju prefekten som är chef men eftersom prefekten utses av kollegor och efter några år ska tillbaka till gänget igen blir prefekten inte samma sorts chef som den som bestämmer på ett företag. Det är både bra och dåligt. Det diskuteras då och då om inte universitetets ledare borde utses utifrån, inte minst eftersom en forskare kanske helt enkelt inte har de kunskaper som behövs för att leda en administration och hantera personalfrågor. Samtidigt finns det fördelar med ett kollegialt styre där man leds av någon som vet hur det är att vara forskare och lärare.

Förväntar man sig att ett universitet ska vara som ett företag där underlydande snällt rättar sig efter alla beslut har man inte förstått hur akademien fungerar, menar Sverker Sörlin.

– Ledningens uppgift är att på bästa sätt främja kreativiteten och då behövs ett ganska stort mått av frihet. Varje liten forskargrupp är ju som ett regionalt fotbollslag där det gäller att vinna

och ibland kanske man kan tänja lite på någon regel för att göra mål. Även om det idag finns en centralistisk tendens där uttryck som "akademiskt ledarskap" blivit på modet, tror jag att universiteten snarare går mot allt större självstyre. Däremot tror jag att den tid är förbi då de akademiska ledarna kunde ta initiativ helt på egen hand. I takt med att konkurrensen om forskningsmedel hårdnar blir det allt viktigare att tänka strategiskt.

Det finns en myt inom universitetsvärlden att beslut av rektor i bästa fall uppfattas som ett diskussionsunderlag, förklarar Sverker Sörlin.

– Att denna myt existerar vittnar om en viss sjukdomsinsikt, det ingår i den akademiska självförståelsen att man ska vara fri och självständig. Frihet och kreativitet hänger nämligen samman: det finns exempelvis undersökningar som visar att den bästa handledaren inte alls är den som ständigt sitter i terapeutiska samtal med doktoranden. God handledning brukar istället finnas i smått kaotiska miljöer, där handledaren har fullt upp med sin forskning, inte alltid är på plats, och där det ständigt händer nya och intressanta saker. Men det innebär inte att det inte är viktigt att det är tydligt hur beslut fattas och att fattade beslut också gäller.

ÄVEN OM UNIVERSITETET styrs av lagar och förordningar fungerar inte dessa överallt. När en forskningsledare till exempel startar ett projekt behöver han eller hon inte gå igenom vanliga anställningsprocedurer utan kan ta de medarbetare som verkar passa bäst för projektet.

– Inte minst för att anställningsprocesser tar sådan väldig tid innebär detta ett smidigt sätt att knyta till sig folk man kan arbeta bra tillsammans med, förklarar Henry Bäck. Men ur rättsäkerhetssynpunkt är det ju inte så bra.

Den som arbetar på projektmedel kan heller inte engagera sig utanför projektet, för det är ju inte det man fått pengar för, påpekar Birgitta Jordansson.

– Så hur får man inflytande då? Nu finns det visserligen nya regler som säger att den som varit projektanställd i två år har rätt till anställning, men det förutsätter att det finns pengar att anställa för.

Kottier och ständig konkurrens kan leda till orättvisor men också till dålig forskning där det inte finns plats för sådant som går mot strömmen.

– För att komma till rätta med peer review-systemets avigsidor skulle man exempelvis kunna låta granskningen av forskning och ansökningar ingå i tjänsten, menar Henry Bäck. Men det verkar förstås lite konstigt om mitt universitet skulle betala för ett arbete som jag gör för ett annat universitet. Ett annat och kanske bättre sätt att minska ryggdunkeriet vore att höja ersättningen för den här typen av arbete. Då blir det inte samma byteshandel av tjänster och mindre risk för maktmissbruk.

Eva Lundgren

”Makten finns alltid någon annanstans”

Makten är inte där man tror att den ska vara. Trots att Lisbeth Larsson är professor och har innehaft en rad nyckelpositioner vid GU så känner hon inte att hon är eller har varit nära makten.

– Jag vill vara med och förändra, men det är som om makten alltid befinner sig någon annanstans.

LISBETH LARSSON sitter både i Vetenskapsrådets och Kungliga bibliotekets styrelse. Tidigare satt hon i fakultetsnämnden men blev så frustrerad över hur det fungerade att hon inte ställde upp för omval.

– Det är inte så att jag är ovan att utöva makt men det finns strukturer som gör att det blir helt ogenomskinligt vad som sker.

Som hon ser det finns det två typer av synlig makt – den organisatoriska och den enskilda. Pigg på att bidra till förbättringar och förändringar gav hon sig in i den synliga organisatoriska makten på fakultetsnivå, när hon kom till GU år 2000.

– Energin bara försvann eftersom jag märkte att det finns en dold organisatorisk makt.

Det som styrde var olika typer av relationer, sociala och ideologiska.

Administratörer och ekonomism visa- de sig också ha oväntat mycket tyngd.

– Vid universitetet är det lärare och forskare som producerar, men makten har i hög grad blivit inverterad så att det är ekonomerna som har makten över oss. De ekonomiska kalkylerna är heller inte genomskinliga. De läggs ofta på bordet som fakta där konsekvenserna blir självskrivna och inte möjliga att diskutera.

Detta är hennes erfarenhet både från fakultetsnämnden och institutionsstyrelsen, men inte från styrelsen för Vetenskapsrådet eller Kungliga biblioteket där hon känner att ekonomin och konsekvenserna av den faktiskt är möjlig att diskutera.

Varför det inte går att göra vid GU vet hon inte.

– Kanske är det ett uttryck för en maktlöshetens kultur. I styrelsen för Vetenskapsrådet är jag fri att driva mina intressen, men om jag driver dem på GU så påverkar det min arbetssituation och mina relationer. Jag blir en besvärlig person på mitt arbete och det vill jag inte vara.

VID GU FINNS både synliga och osynliga nätverk, men inte ens de synliga går att förhandla med eftersom själva maktutövningen är osynlig. När Lisbeth Larsson var student vid GU på 1970-talet rekryterades ett ganska stort antal personer som relativt snabbt fick privilegierade positioner.

– När jag kom tillbaka till GU som professor 30 år senare var det i hög grad samma personer som arbetade där. Det har skapat en generationsmakt som säkert var mycket produktiv initialt men som sedan har stelnat eftersom de håller kvar vid något som inte längre fungerar, säger Lisbeth Larsson.

Det hon nu har gjort är att lämna de sammanhang där hon känner att det ändå inte går att påverka något, men hon försöker fortfarande vara lojal gentemot verksamheten. Det gör hon hellre än att dränera sin energi med bråk som kanske skulle leda till att hon började se sig själv, och bli sedd av andra, som en arg och otrevlig människa.

– **VID FÖRRA PREFEKTVALET** fick jag en förfrågan om jag ville ställa upp men jag ser det som ett nästan omöjligt uppdrag. På ett möte i samband med sammanslagningarna av Humfak fick vi frågan om hur en bra prefekt ser ut. Det skulle vara bättre att fråga hur man får en person som är duktig på att såväl forska som att undervisa och administrera och som dessutom är helt sjyst att vilja bli prefekt.

Ibland får Lisbeth Larsson höra att hon inte inser vilken makt hon har, men det tycker hon visst att hon gör.

– Jag försöker göra något bra av den men jag upplever den ändå som så peri-

fer i förhållande till de ansträngningar jag lägger ner.

Könsaspekten är något som heller inte går att bortse från, menar hon. Att vi lever i en patriarkalisk kultur märks inte minst på att män har mer auktoritet än kvinnor.

– **DET ÄR LÄTTARE** att utöva makt för män eftersom det anses vara mer naturligt. Kvinnor upplevs ofta som besvärliga. Härskarstrategierna används ofta mot kvinnor men de är väldigt svåra för kvinnor att använda mot män. Dels håller vi inte samman på samma sätt som männen, dels vill de flesta kvinnor bli erkända av män.

Det är en organisatorisk sak att inte ge utrymme för maktmissbruk, dold lobbying och sidomakt, anser hon. Maktstrukturerna måste vara genomskinliga så att det är tydligt var makten finns. När den är dold vet man inte vart man ska vända sig och inte vad man deltar i. Man får för lite underlag, för lite information och för sent. Ibland har besluten redan tagits någon annanstans och det formella beslutet blir bara en bekräftelse. De valda personerna som i princip har makten fungerar ofta som marionetter för andra människor som behöver den formella stämpeln.

DET FORMELLA SYSTEMET talar visserligen om vilken position människor har, men makten finns inte där utan på andra ställen. Ett sätt att minimera de dolda maktstrukturerna är öppenhet och genomskinlighet.

– Det behövs ett tydligt erkännande om var makten finns och inte finns. En sådan större rationalitet skulle jag önska mig.

Ett problem med att uttala sig om makt är att man får mindre makt om man gör det, konstaterar Lisbeth Larsson. Risken är att man betraktas som illojal och ställs utanför beslutsrummen.

– Men å andra sidan, om jag inte får mer makt får jag mer tid att skriva en bok, avslutar hon.

Så tystas en kritiker

Kerstin Alnebratt vet vad som kan hända den som kritiserar makten. Som socialdemokratiskt kommunalråd påtalade hon missförhållanden hon ansåg fanns inom politiken. Då blev hon av med alla sina politiska uppdrag. Nu är hon doktorand i genusvetenskap med forskningspolitik som ämne.

Kerstin Alnebratt fick lämna politiken under turbulenta former efter att ha kritiserat otydligheter i maktstrukturen. Hon vände sig mot att beslut togs innan de kom till beslutsrummen och att det rådde otydlighet kring hur, var, när och av vilka besluten egentligen togs. Nu ser hon liknande informella maktstrukturer inom akademien och tycker att det är en ledningssak att minimera dem.

– **JAG HAR EGENTLIGEN** för lite erfarenhet av akademien för att säga att det är samma maktstruktur här som där, men det finns mycket som är likt även om kodorden och språket är annorlunda.

I politiken är förtroende ett nyckelbegrepp. Väljarnas förtroende krävs för att kunna regera och partiets förtroende för att få positioner.

– När vi pratar om förtroende är det egentligen förhandling det handlar om. Några få personer förhandlar om en mix av människor som ska fungera både inåt partiet och utåt mot väljarna. Inom akademien råder istället det meritokratiska systemet. Genom kollegial granskning ska de excellenta träda fram. I själva verket bygger det kanske på lika mycket förhandling som inom politiken, menar Kerstin Alnebratt. Förhandlingarna handlar om vad som ska lyftas fram och vad som ska hamna i bakgrunden.

– Detta utspelas i små världar där alla känner alla och där det finns väldigt lite pengar att fördela. Självklart måste

man bedöma och avväga. Detta blir konstant först när vi börjar tala om det som något objektivt, utan intressen och värderingar.

OM MAN TALAR OM representativitet inom politiken så hänvisar man inom akademien istället till saker som bibliometriskt index. Men även statistiska metoder måste användas med förnuft och med insikt om att allt inte kan mätas med samma måttstock, anser Kerstin Alnebratt. Det måste finnas en medvetenhet om att det inte är så rent och obefläckat som det kan låta i högtidstalen. Folk ska ha försörjning, är kompis med någon eller forskar inom ett område som anses extra intressant.

– Det är när det blir för stor diskrepans mellan våra ideal och hur vi hanterar frågorna i vardagen som systemet blir ogenomskinligt och svårt att förstå. Då räcker inte de ordinarie beslutsgångarna till. Det uppstår slutna rum dit folk inte är valda men där stora frågor diskuteras och görs upp, så att besluten redan är tagna när de kommer till beslutande bord. Så är det i väldigt många organisationer och akademien är inte annorlunda.

Det hon har lärt sig om maktstrukturer är att det pratas för lite om dem. Och att det väcks mycket känslor om någon gör det.

– Även om jag fick väldigt mycket personligt stöd var det ytterst få som

sade någonting utåt och i medierna, som satte min kritik i ett sammanhang. Med facit i hand kan jag säga att deras rädsla var befogad.

Ångrar du dig?

– För mig var det nödvändigt att prata om det eftersom jag själv och väldigt många andra mätte dåligt av sakernas tillstånd. Det påverkade det politiska arbetet. Men det är klart att jag sörjer förlusterna för egen del, speciellt eftersom det inte ledde till några förändringar. Jag är en politisk människa och hade gärna fortsatt med politiskt arbete.

Inte helt oväntat önskar sig Kerstin Alnebratt ett öppnare klimat där de kritiska rösterna är något som kan hjälpa till att förbättra organisationen. Då krävs en ledning som bjuder in till diskussion och kritik, menar hon. Det måste komma från högsta ledningen för det handlar om en ledarskapskultur som sedan måste fungera i varje led.

– Informella maktstrukturer är mest märkbara för dem som drabbas konkret, men de påverkar hela organisationen. Jag tror inte att kreativitet och nytänkande gagnas av dem. Det är en ledningssak att se till att de minimeras. Ju mer man kan minska det och ju mer genomskinlighet man kan ha i processer, desto mer kreativa kan vi vara.

Kajsa Asklöf

Universitetsseminarium

Strategisk satsning på havsmiljöforskning

Rektor Pam Fredman bjuder in till ett möte om den planerade strategiska havsmiljö-satsningen för universitetet och om möjliga och nödvändiga samarbeten över fakultetsgränserna.

Fredag 30 november kl 13–16.30
Sal 10, universitetsbyggnaden i Vasaparken

Det finns stora behov av kunskap inom forskningsområdet havsmiljö. Intressekonflikterna är många i kustzonen och miljöproblemen som hotar våra hav är komplexa och svårlösta. Frågorna berör ofta också andra forskningsområden än det naturvetenskapliga, det kan handla om legala och ekonomiska styrmedel eller mänskliga beteenden och konsumtionsmönster.

Välkomna!

GÖTEBORGS UNIVERSITET

- ▶ Visionerna för en strategisk satsning på havsmiljöforskning vid Göteborgs universitet. Rektor Pam Fredman
- ▶ Reflektioner kring framtida forskning om havs- och kustfrågor Professor Kerstin Johannesson, institutionen för marin ekologi, professor Thomas Sterner, institutionen för miljöekonomi
- ▶ En hållbar utveckling av kustzonen, vilka behov av kunskap finns? Anders Carlberg, Västra Götalandsregionen
- ▶ Planerade interna aktiviteter för 2008 Anna Jöborn, IVL Svenska Miljöinstitutet
- ▶ Öppen diskussion om framtida möjligheter till ökat samarbete mellan samhällsvetenskap, naturvetenskap, humaniora och andra vetenskapsområden.

För mer information: www.gu.se

Den som sätter agenda verkar i det tysta

Makt handlar om att ta plats på någon annans bekostnad, och den utövas i relationer där man både får och tar makt. En sådan typ av makt sätter lika mycket fokus på omgivningen som att den låter en person utöva makt. Det säger Eva-Maria Svensson, professor i rättsvetenskap, som i sin forskning har problematiserat maktbegreppet.

– **ATT SÄTTA AGENDAN** är också att utöva makt. Vilka bestämmer vad som är ett problem? frågar sig Eva-Maria Svensson.

Att det är mycket som avgörs på ett tidigt stadium är hon säker på. När till exempel rektor väl bjuder in till ett seminarium kan alla väsentliga beslut redan vara tagna.

– Det är i de mer eller mindre informella första stegen som de möjliga vägarna stakas ut. Avsaknad av tydliga beslutshierarkier gör att informell makt kan få stor betydelse. Min uppfattning är att det inte finns tydliga beslutsstrukturer vid GU som säkrar besluten. Organisationen kan då upplevas som odemokratisk och få problem med legitimiteten. Fattade beslut följs inte alltid.

Det speciella inom akademien, att man väljer sina ledare, gagnar de informella beslutsstrukturerna, menar Eva-Maria Svensson. På ytan råder en kollegial beslutsstruktur, men den innebär ändå att vissa kollegor tillåts få makt. Hon tycker att institutionerna borde byta prefekter med varandra för att lojaliteter och intressen ska minska som påverkansfaktorer. En decentraliserad organisation är mer svårstyrd när det gäller gemensamma mål för hela organisationen.

– **DE DECENTRALISERADE** system vi har vid GU gör det lättare att driva olika intressen från fakulteternas sida när de har till uppgift att komma överens om GU-gemensamma åtgärder.

– Även om det finns fördelar med ett decentraliserat system tycker jag att nackdelarna överväger.

I forskning om makt visar det sig att en bidragande orsak till varför vissa får makt är att de har rätt kön. Det finns forskning om homosocialitet som visar

– **Hur många är egentligen intresserade av att ha en demokratisk organisation vid GU?** frågar sig Eva-Maria Svensson, professor i rättsvetenskap.

Hon vill se en övergripande strategisk plan för jämställdhetsfrågor vid GU där man ser till att det finns kompetenta kvinnor att tillgå när de behövs.

att män väljer män när de får välja. Det gäller exempelvis när de ska anställa eller tillsätta styrelser. Även personliga egenskaper spelar roll, liksom social status. Inom akademien är det vetenskapliga meriter som räknas.

MÄN HAR GENERELLT en överordnad position i samhället och samma maktordning avspeglar sig inom de flesta organisationer, även GU.

– Det pågår ett ständigt spel mellan personer av bekräftelse och avvisande. Män stödjer varandra mer än kvinnor gör. Män kan också ta något kvinnor just sagt och bete sig som om de hade kommit på det själva. Men det är inte bara män som får status av att vara bekräftade av män. Även kvinnor som bekräftas av män får det.

Personer som redan sitter på maktpositioner tenderar att gynna sig själva och det som redan finns. Om det nu är så vik-

tigt med nätverk borde väl kvinnor fixa lite nätverk själva, men ett problem är att det finns för få kvinnor på maktpositioner – eller så är det inte strategiskt att nätverka med andra kvinnor.

– Att nätverka utanför makten ger inte så mycket.

Det är heller inte alla kvinnor som vill definiera sig som kvinna och i den egenskapen bilda nätverk.

– **ATT KVINNOR INTE VILL** definiera sig som kvinna är förställigt om det kopplas samman med att inte ha tillgång till makt. Men på sikt är det viktigt att kvinnor gör det, anser Eva-Maria Svensson.

GU har, liksom alla andra organisationer, krav på sig att uppnå en jämställd organisation.

Om det finns ett intresse av en jämställd organisation så gäller det att vara både långsiktig och strategisk, menar hon, så att exempelvis sökandet efter lämpliga kvinnor till betygskommittéer börjar i ett tidigt skede och på rätt nivå. Då slipper man höra att det inte finns några kompetenta kvinnor att tillgå när det är ont om tid.

– Om man anser att det finns för dåligt med kvinnor för att fylla olika positioner får man satsa på att föda upp kompetenta kvinnor. Jag kan inte se att den långsiktigheten och det strategiska tänkandet i jämställdhetsfrågor finns

» När personer ska väljas till viktiga positioner är det oftast inte kompetensen som avgör. Snarare väljer man en person som man uppfattar som en maktmänniska ... «

idag. Ledarskapsutbildningar går man när man redan är i ledande positioner, men man borde tänka vilka slags ledare man vill ha och förbereda för det.

När personer ska väljas till viktiga positioner är det oftast inte kompetensen som avgör. Snarare väljer man en person som man uppfattar som en maktmänniska och som man tror är den som kan förhandla till sig mest medel.

– Det är de informella strukturerna som har betydelse, och de är ofta osynliga. Inom akademien handlar det mycket om att man bygger lojaliteter eftersom det är viktigt att ha vänner i ett kollegialt system, säger Eva-Maria Svensson.

Att tidigt i karriären få uppdrag och skaffa sig erfarenhet och kompetens gör att man i framtiden kan ta sig an större uppdrag.

– **JAG SKULLE VILJA** att det gjordes en studie av en fakultets makt historia där man kartlade vem som utses av vem till arbetsgrupper och uppdrag. Människor blir vad man gör dem till och de utvecklas i en kombination av erfarenhet och förtroende och genom att de får förutsättningar i form av utbildningsredskap av olika slag.

Det som utmärker människor med makt är inte en gemensam egenskap, utan det är stöttningen från omgivningen, anser Eva-Maria Svensson.

FOTO: HILLEVI NAGEL

n

Istället för att välja en ledare utifrån hur pass mycket medel han eller hon kan dra in, så önskar Eva-Maria Svensson att man tänker på hur personen fungerar i grupp, och om det är en person som kan lyfta sina medarbetare. Att välja en ledningsgrupp till institutionen istället för en prefekt kunde vara ett sätt att låta fler perspektiv komma till tals.

DET HON VILL se mer av på universitetet är strategier om hur man vill ha en demokratisk organisation.

– Då kan man se var bristerna finns

idag och lägga fram strategier för framtiden. Vi måste också ha en ledarskapsutbildning som i sin helhet präglas av jämlikhets- och jämställdhetstänkande. Men hur många är egentligen intresserade av den demokratiska organisationen? De som har makten vill inte lämna den ifrån sig.

Kvinnor råder hon att vara strategiska på individnivå genom att skaffa sig formell kompetens och bli doktorander, docenter och professorer. Och att de ska nätverka även om de inte har makt idag, eftersom det förbättrar förutsättning-

arna för att skaffa makt i framtiden. Men att ge sig in i en maktposition där det inte finns förutsättningar för att utöva den är inget hon rekommenderar.

– Man måste ha tillräckligt bra stöd för att kunna utöva sin makt.

Kajsa Asklöf

Ensam är inte stark

Anders Flodström föreslår sammanslagningar och starka universitet.

Ökad konkurrens både om studenter och om forskningsresurser. Så ser framtiden ut för svenska universitet och högskolor enligt den nya universitetskanslern, Anders Flodström, som framträdde vid ett seminarium i universitetets huvudbyggnad i slutet av oktober.

Intresset för vad han hade att säga var uppenbarligen mycket stort. De ordina-

rie platserna i sal 10 räckte inte till, utan nya stolar fick bäras in i omgångar för att de tillströmmande åhörarna skulle slippa stå.

Men konkurrensen kommer inte bara att gälla studenter och forskningsresurser. Det kommer också att beröra läromedel, lärare och forskare, distansutbildning och forskningsinfrastruktur.

Lösningen enligt Flodström är att skapa en ny struktur för högskolesektorn i Sverige.

– Färre och starkare universitet behövs för att kunna konkurrera i Europa och globalt!

Universitetskanslern vill se ökat samarbete mellan universitet och högskolor för att stärka forskning och högre utbildning. Som exempel på samarbetsområden nämner han nya tvärvetenskapliga utbildningar som kombinerar teori och praktik, bättre utnyttjande av nyckelkompetenser inom yrkesutbildningar, bättre utnyttjande av forskningsinfrastruktur och närmare samarbete mellan, universitet, högskolor, forskningsinstitut och näringsliv.

Ett uttalande av Anders Flodström beskriver väl hans uppfattning om framtiden för svenska universitet och högskolor.

– Ensam är definitivt inte stark!

Mauritz Ljungman

Lena Gipperth talade om rättvis hållbarhet på juristernas festdag.

Juristerna fyller 30 år

◆ **Hovrättspresident** Gunnel Wennbergs invigning av en ny rättssal utgjorde en av höjdpunkterna när juridiska institutionen firade sitt 30-årsjubileum den 12 oktober.

Cirka 170 tidigare studenter, medarbetare och andra gäster besökte institutionen under en dag som bjöd på föreläsningar, presentationer och en jubileumsfest.

Rättvis hållbarhet och juridik, digital upphovsrätt samt skadestånd vid avtalsbrott – den som besökte några av de tjugofem seminarier som juristerna bjöd på under sin Återvändardag kunde lära sig mycket om hur lagar påverkar vår vardag.

Dessutom passade institutionen på att inviga den nya rättegångssal som kommit till genom en gåva från Domstolsverket i och med att Stenungsunds tingsrätt lades ner i december förra året.

– Salen har autentiska rättsalsmöbler, domarporträtt och rättegångstillbehör, berättar doktorand Karin Hervéus, ledamot i festkommittén. Vi på juridiska institutionen har länge önskat oss en rättssal eftersom det ger en verklighetskänsla när vi gör simulationer, rättegångsspel eller håller processrättsliga diskussioner. Salen ska också användas för seminarier, vid disputationer, förhandlingsspel och oppositioner med mera.

Återvändardagen var också ett led i juridiska institutionens satsning på alumner, som hälsades extra mycket välkomna under jubileet.

– Högskoleutbildning i rättsvetenskap har bedrivits i Göteborg ända sedan Handelshögskolan startade 1923, berättar studierektor Jenny Peters. Juristutbildningen startade 1977 med en företags- och förvaltningsjuridisk linje. Juris kandidatprogrammet startade 1991 och 2004 moderniserades programmet med flera nya pedagogiska grepp. Nuvarande juristprogrammet har idag den högsta antagningspoängen av landets sex juristprogram.

GU-forskare slåss om stora EU-bidrag

◆ **Nitton svenska forskare** har gått vidare i den prestigefyllda första utlysningen av forskningsanslaget Starting Grant från European Research Council, ERC.

Bland dessa finns tre forskare från GU: Martin Bergö, och Fredrik Bäckhed, institutionen för medicin samt Christopher Knee, forskarsassistent vid institutionen för kemi.

Av totalt 9 167 sökande i första omgången har 559 unga forskare från hela Europa gått vidare till andra omgången där en intervju i Bryssel kommer att avgöra vilka 250 forskare som får medel.

Det är EU:s sjunde ramprogram som står för anslagen som är mycket stora, 100 000–400 000 euro per år upp till fem år.

Anslagen riktar sig till unga forskare med potential att bli världsledande inom sitt område. Beslut om vilka som får anslagen fattas i december.

Jag finns där ute – gör du?

Min åsikt **JAG ERKÄNNER.** Har varit aktiv i olika sociala nätverk via internet i cirka tio år nu. Då var nätet ännu i sin linda och att universiteten skulle använda fenomenet var ganska suspekt, man menade att internet var ett stort bibliotek, ett bra sådant, men inte mer. Redan då var detta underlig läsning för någon som både fick intellektuell stimulans och lustfyllda samtal från likasinnade runt klotet. Det var gött att hänga med de virtuella vännerna redan då.

NU HAR TEKNIKEN kring socialt nätverkande utvecklats enormt. Framför allt kommuniceras det genom andra uttrycksformer än text. Det vidgar språket. Men också användarvänligheten har ökat. Inte bara tekniknördar platsar numera på nätplatsernas forum. Men.

En sak är sig lik. Och det är att reaktionerna från den tiden ekar så bekant: Hur hinner du, jobbar du aldrig? Vi är ju ett universitet, en myndighet! Ska vi mejla/surfa (läs fejsbooka idag)? Dagisverksamhet!

För mig är det en ganska märklig inställning. Hur hinner man prata med människor överhuvudtaget? Tiden det tar att fråga något via Facebook är minimal i jämförelse med levande möten, det sparar tid. För mig. Kanske inte för alla men det vore förmåtet av mig att påpeka att ni faktiskt pratar med människor om känslor, artiklar, trams i korridorer och fikaraster – på arbetstid. Oseriöst!

Vad gör jag då på Facebook. Inte så mycket som jag skulle kunna. Vet att kollegor använder systemet för sina projektgrupper. Helt enkelt för att det är

enklare, smartare och roligare än alla universitets-tunga interaktiva, fula plattformar. Än har jag inte blivit inbjuden till någon arbetsgrupp vid universitetet på Facebook. Synd. Men det är väl en tidsfråga, precis som att vi numera kallas till möten via e-post. Det var otänkbart för tio år sedan.

En viktig funktion i Facebook är alltså att ansluta sig till olika grupper. En grupp kan vara hemlig (bra för akademiker), sluten eller helt öppen (skrämmande för akademiker). Det finns vidare oerhört många småprogram man kan utnyttja för att skicka saker till sina vänner. Exempelvis videor, kyssar, kossor och enkätundersökningar. Själva den profilsida varje medlem har, är också innehållsrik, eller kan vara det. Här är det spegelneuronerna som firar triumfer. Vi härmar varandra friskt och fräscht. Lägg upp något på sidan och vips har några av dina kompisar samma funktion. Facebook är faktiskt ganska intressant att följa ur denna aspekt. Varför gör vi våra val? Vänner föresten. De sade jag aldrig. Det gäller att ha många och intressanta sådana. Jag har 120 idag men adda mig gärna (adda = försöka bli vän med på fejsbookisch), kollegor är alltid välkomna.

AVSLUTNINGSVIS en kommentar angående faran av att vi delger personliga uppgifter som kan användas kommersiellt. Jag skulle bli väldigt glad om jag fick reklam som var kopplad till mina intressen. Idag ser jag inte spåret av vare sig filosofi eller konstmusik i reklamfloden. Synd.

Ulf Dalnäs

UTBILDNINGSLEDARE, KONSTNÄRLIGA FAKULTETEN

Nedan ser ni ett axplock av mina "grupper" med kort förklaring:

Marknadsföring på Facebook

Kul att se hur reklamvärlden hanterar fenomenet.

Bolognaprocess

Studentgrupp med intressant skvaller, tydligen har Kroatien gjort något galet ur Bolognastudent-perspektiv nyligen.

Stoppa panflöjten nu eller åtminstone snart

En grupp som engagerar motståndsidetiteter (för att tala Castells). Liknande finns för allt man kan irritera sig på.

Soundofmusic – musikaliska utflykter i ljud och oljud

En grupp om ljudkonst.

Blogumenta

En fortsättning av Dokumenta XII fast i Facebook-style.

Club Röhsska, Gbg

Göteborgs hetaste museum bjuder ofta in till happenings via denna grupp.

Support the monks' protest in Burma

En väldigt engagerad grupp med nästan 500 000 medlemmar runt jorden.

Critical Theory and Theorists are HOT!

En skön grupp som tar en ikon per vecka. Här hittar du också länkar till videoföreläsningar med klassiker som exempelvis Derrida.

Glänta

De flesta kulturtidskrifter har en filial på Facebook.

GAIS

En viktig supportergrupp, obligatorisk för göteborgare och fotbollsvänner.

Swedish Artworld

Den chicka samtidskonstvärlden samlas här. Garanterat smartaste profilbilderna i denna samling. Många medlemmar men trött grupp.

Musikhögskolan i Göteborg

Är nuförtiden alumna på denna klassiska nu insomnade institution! Högskolan för scen och musik lockar dock än fler fejsbookare.

Tårtan

Sist och bäst. En fin grupp för oss som älskar barnprogrammet och konstverket Tårtan. Snart ska vi planera en egen festival i Göteborg.